

דוחות כספיים מאוחדים ביניים (לא מבוקרים)

ליום 31 במרץ 2008

תוכן העניינים

1	דוח הדירקטוריון	1
27	הצהרת (certification) המנהל הכללי	2
29	הצהרת (certification) החשבונאי הראשי	3
30	סקירת ההנהלה	4
37	דוח סקירה של רואי החשבון	5
	תמצית הדוחות הכספיים המאוחדים ביניים (לא מבוקרים)	6
38	6.1 מאזן	
39	6.2 דוח רווח והפסד	
40	6.3 דוח על השינויים בהון העצמי	
41	6.4 דוח על תזרימי המזומנים	
43	6.5 ביאורים	
	7 נספחים לדוחות הכספיים המאוחדים ביניים (לא מבוקרים)	
47	7.1 נספח א – רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים	
48	7.2 נספח ב – הפרשה לחובות מסופקים	
50	7.3 נספח ג – דוח על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה	
53	7.4 נספח ד – מידע על מגזרי פעילות	

ניתן להוריד את הדוח הרבעוני מאתר הבנק : www.bankjerusalem.co.il

דוח הדירקטוריון ליום 31 במרץ 2008

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 27 במאי 2008 הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים של "בנק ירושלים בע"מ" והחברות הבנות שלו לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2008 (להלן – התקופה הנסקרת). הדוחות ערוכים על פי הנחיות המפקח על הבנקים, והנתונים מבוססים בסכומים מדווחים.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות מהווה מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו, במידה ונכללו, במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה מאירועים כלכליים חריגים כגון שינויים קיצוניים בשיעורי הריבית, פיחות/תיסוף והאינפלציה וכן אירועים מדיניים/בטחוניים בלתי צפויים אשר יכולים לשנות את התנהגות הציבור הן מההיבט של היקף לקיחת האשראי, פירעונו המוקדם, מיחזורו או קשיים בפירעונו השוטף בכל מגזרי הפעילות של הבנק והן מההיבט של יכולת גיוס המקורות. כמו כן, שינויים ברגולציה או בהוראות חקיקה, הוראות גורמי פיקוח והתנהגות מתחרים עשויים להשפיע על פעילות הבנק.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק", "צפוי", "עשוי", "עלול", "הערכה" וביטויים דומים להם.

ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר כוללים בין היתר: מיזוגים ורכישות במערכת הבנקאית והשפעתם על מבנה התחרות בענף; השפעת שינויים בהוראות רגולטוריות על טעמי הלקוחות ולא על היקף הפעילות במערכת הבנקאית ומבנה התחרות בה ולא על רווחיות הבנק; יכולת התממשות של תוכניות הבנק על פי היעדים שנקבעו בהתאם לאסטרטגיה שלו; תגובות לא חזויות של גורמים נוספים (לקוחות, מתחרים ועוד) הפועלים בסביבה העסקית של הבנק; התממשות בעתיד של תחזיות ענפיות ושל תחזיות מאקרו-כלכליות בהתאם להערכות מוקדמות של הבנק; תוצאות אפשריות של הליכים משפטיים; שינוי בטעמי הצרכנים ולא בהתנהגותם.

הבנק אינו מתחייב לפרסם עדכון למידע צופה פני עתיד הכלול בדוח זה, לרבות בגין השפעת נסיבות או אירועים שיקרו לאחר פרסום הדוח על מידע כאמור.

פעילות התאגיד הבנקאי ותיאור התפתחות עסקיו

הבנק

בנק ירושלים נוסד בשנת 1963 כחברה ציבורית, כהגדרתה על פי פקודת החברות נוסח חדש התשמ"ג - 1983, בשם בנק ירושלים לפיתוח ולמשכנתאות בע"מ. בשנת 1992 הנפיק הבנק לראשונה מניות לציבור והפך בכך לחברה שמנייתיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב. ביוני 1996 שונה שם הבנק לשמו הנוכחי, בנק ירושלים בע"מ.

הבנק פועל כבנק מסחרי משנת 1998 והוא נשען על בסיס לקוחות רחב של משקי הבית - תושבי ישראל ותושבי חוץ - ופועל בתחומי המשכנתאות, החסכונות והפיקדונות, מימון בניה למגורים, מימון אשראי לרכישת רכב, אשראי מסחרי אחר ופעילות בשוק ההון. שילוב עסקי זה של בנקאות מסחרית ובנקאות למשכנתאות, איפשר לבנק להציע ללקוחותיו מגוון של שירותים, תוך שמירה על רמת רווחיות ופיזור הסיכון.

הנהלתו של הבנק נמצאת בירושלים, והוא פועל באמצעות 15 סניפים, הפזורים ברחבי הארץ.

התוצאות העסקיות - הרווח והרווחיות

הרווח הנקי הסתכם בתקופה הנסקרת ב- 16.7 מיליוני ש"ח, לעומת 11.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד – גידול של 48%. תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הממוצע היתה 13.9% לעומת 10.1% בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע מגידול ברווח מפעולות מימון.

הרווח מפעילות מימון לפני ההפרשה לחובות מסופקים הסתכם בתקופה הנסקרת ב- 49.1 מיליוני ש"ח, לעומת 42.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד – עלייה של כ- 16%. עיקר הגידול נובע מגידול מתמשך ביתרת תיק האשראי של הבנק ומגידול ברווחים מניירות ערך בתיק הנוסטרו.

ההפרשה לחובות מסופקים הסתכמה בתקופה הנסקרת ב- 0.8 מיליוני ש"ח, לעומת 1.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של כ- 47%. הירידה נובעת בעיקרה מירידה בהפרשות בגין הלוואות לדיר.

ההפרשה לחובות מסופקים בתקופה הנסקרת בגין יתרת תיק האשראי לציבור (כולל סיכון האשראי החוץ-מאזני) היוותה 0.04% (במונחים שנתיים) מיתרת התיק. ההפרשה המצטברת לחובות מסופקים בגין יתרת תיק האשראי לציבור (כולל סיכון האשראי החוץ-מאזני) היוותה בתום התקופה הנסקרת 1.8% מיתרת התיק.

הרווח מפעילות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים הסתכם בתקופה הנסקרת ב- 48.3 מיליוני ש"ח, לעומת 40.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד – עלייה של 18%.

ההכנסות התפעוליות והאחרות הסתכמו בתקופה הנסקרת ב- 20.9 מיליוני ש"ח, לעומת 20.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד – גידול של 0.5%.

סך הכנסות הבנק (ללא הפרשה לחובות מסופקים) הסתכמו בתקופה הנסקרת ב- 70 מיליוני ש"ח, לעומת 63.2 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד – גידול של 11%.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בתקופה הנסקרת ב- 41.9 מיליוני ש"ח, לעומת 42.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד – קיטון של כ- 2% הנובע בעיקר מקיטון במשכורות והוצאות נלוות.

הרווח מפעולות רגילות לפני מסים הסתכם בתקופה הנסקרת ב- 27.3 מיליוני ש"ח, לעומת 19.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד – עלייה של 44%. עיקר הגידול נובע מגידול ברווח מפעולות מימון.

ההפרשה למסים הסתכמה בתקופה הנסקרת ב- 10.6 מיליוני ש"ח, לעומת 7.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור המס האפקטיבי היה 39% (בתקופה המקבילה אשתקד – 41%). הקיטון בשיעור המס האפקטיבי נובע מהפחתת שיעור מס חברות.

ההתפתחויות העיקריות בסעיפי המאזן

סך כל המאזן ליום 31 במרץ 2008 הסתכם ב- 8,986 מיליוני ש"ח, לעומת 8,978 מיליוני ש"ח בתום שנת 2007 – גידול של כ- 0.1%.

יתרת המזומנים והפיקדונות בבנקים ליום 31 במרץ 2008 הסתכמה ב- 343 מיליוני ש"ח, לעומת 370 מיליוני ש"ח בתום שנת 2007 – קיטון של 7%.

יתרת ניירות הערך ליום 31 במרץ 2008 הסתכמה ב- 1,243 מיליוני ש"ח, לעומת 1,350 מיליוני ש"ח בתום שנת 2007 – קיטון של 8%.

יתרת האשראי לציבור הסתכמה ביום 31 במרץ 2008 ב- 7,318 מיליוני ש"ח, לעומת 7,189 מיליוני ש"ח בתום שנת 2007 – גידול של 2%. סך ביצועי האשראי לדיור שניתן מכספי בנק בתקופה הנסקרת הסתכם בכ-228.6 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 280.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-19%. מיחזורי הלוואות לדיור הסתכמו בתקופה הנסקרת בכ-16.5 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 19.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. סך הכל הסתכמו האשראי החדש ומיחזורי הלוואות לדיור בתקופה הנסקרת לכ-245.1 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 300.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

יתרת האשראי לרכב הסתכמה ביום 31 במרץ 2008 ב- 770 מיליוני ש"ח, לעומת 720 מיליוני ש"ח בתום שנת 2007 – גידול של 7%. סך ביצועי האשראי לרכב בתקופה הנסקרת הסתכם בכ- 148 מיליוני ש"ח, לעומת כ- 123 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד – גידול של כ-20%.

יתרת הלוואות מפיקדונות לפי מידת גביה הסתכמה ביום 31 במרץ 2008 ב- 3,380 מיליוני ש"ח, לעומת 3,445 מיליוני ש"ח בתום שנת 2007 – ירידה של כ-2%. סך הלוואות לפי מידת גביה, כולל מתן הלוואות עומדות ומענקים, שניתנו בתקופה הנסקרת הסתכמו ב-17 מיליוני ש"ח, לעומת 17.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

יתרת פיקדונות הציבור הסתכמה ביום 31 במרץ 2008 ב- 6,852 מיליוני ש"ח, לעומת 6,960 מיליוני ש"ח בתום שנת 2007 – קיטון של כ- 2%.

יתרת תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים הסתכמה ביום 31 במרץ 2008 ב- 1,255 מיליוני ש"ח (מזה – יתרת כתבי התחייבות נדחים בסך של 435 מיליוני ש"ח) לעומת 1,262 מיליוני ש"ח בתום שנת 2007 (מזה – יתרת כתבי התחייבות נדחים בסך של 437 מיליוני ש"ח) – קיטון של 0.5%.

נתונים עיקריים מתוך הדוחות הכספיים

נתונים עיקריים מתוך הדוחות הכספיים של הבנק ופרטים אחרים שפורסמו בדוח הדירקטוריון מצורפים בנספח א'.

השקעות בהון התאגיד הבנקאי ועסקאות במניותיו

ההון העצמי

ההון העצמי של הבנק ליום 31 במרץ 2008 הסתכם ב-518.4 מיליוני ש"ח, לעומת 502.4 מיליוני ש"ח בתום השנה הקודמת, גידול של 3%. גידול זה נבע בעיקרו מרווחי הבנק בתקופה הנסקרת, בסך 16.7 מיליוני ש"ח, מקיטון ברווחים נטו בגין גידורי תזרים מזומנים בסך 0.5 מיליוני ש"ח ומקיטון בקרן ההונית בסך כ-0.2 מיליוני ש"ח.

ההון לצורך חישוב יחס ההון לרכיבי הסיכון (הלימות ההון) הסתכם ב-31 במרץ 2008 ב-783.6 מיליוני ש"ח, לעומת 759.8 מיליוני ש"ח בתום שנת 2007.

יחס ההון לרכיבי הסיכון עמד בסוף התקופה הנסקרת על 11.2% (בתום שנת 2007 – 11.3%). יחס זה גבוה מיחס ההון המזערי שנקבע לבנק על ידי המפקח על הבנקים שהינו 10.5%. על פי הנחיית הדירקטוריון שומר הבנק על יחס הון מזערי שלא יפחת מ-11%. הבנק בוחן מעת לעת את צרכי ההון שלו ומגייס באופן שוטף פיקדונות נדחים בהתאם לצרכיו. התוכנית העסקית של הבנק מביאה בחשבון גיוס אפשרי של פיקדונות נדחים לצורך פעילותו השוטפת.

יתרת תעודות ההתחייבות וכתבי התחייבויות נדחים שגויסו ממשקי בית ומלקוחות מוסדיים, הנכללת בהון לצורך חישוב יחס ההון לרכיבי הסיכון, הסתכמה ב-31 במרץ 2008 ב-262 מיליוני ש"ח, לעומת 253 מיליוני ש"ח בתום שנת 2007.

חלוקת דיבידנדים

לאחר תאריך המאזן הוחלט על חלוקת דיבידנד בסך 7.2 מיליוני ש"ח אשר חולק ביום 11 במאי 2008. חלוקת הדיבידנד התבצעה בכפוף להוראות חוק החברות התשנ"ט – 1999 ולהוראות המפקח על הבנקים.

התפתחויות מהותיות

עסקי הבנק מושפעים מרמת הפעילות הכלכלית במשק. לפיכך, שינוי לטובה או לרעה בפעילות המשק, עשוי להשפיע על עסקי הבנק. הבנק לא אמד את ההשפעה של ההתפתחויות המופיעות בפרק זה על פעילותו.

ההתפתחויות העיקריות במשק

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2008 נמשכה מגמת הצמיחה של המשק הישראלי אם כי בשיעור מתון יותר מאשתקד. המדד המשולב לבחינת מצב המשק, המפורסם ע"י בנק ישראל, עלה ברבעון (בשיעור שנתי) ב- 4.7% לעומת עלייה של 8.2% במהלך שנת 2007 כולה. צמיחת המשק הישראלי באה על רקע תקופה סוערת בשווקים הגלובליים: המיתון המסתמן בכלכלת ארה"ב, רמת אינפלציה גבוהה באירופה, סין וארה"ב והשלכותיו של משבר הסאב-פריים על שוקי ההון והאשראי.

בנק ישראל עדכן כלפי מטה את אומדן הצמיחה של המשק לשנת 2008 לשיעור של 3.2% בעיקר בשל ההאטה בצמיחת המשק העולמי.

בחודש אפריל העלתה חברת הדירוג העולמית מודיס את דירוגה של מדינת ישראל לרמה של 1A, זאת בדומה להעלאות הדירוג של ישראל ע"י S&P ו-Fitch בסוף שנת 2007.

מדד המחירים לצרכן עלה במהלך הרבעון הראשון של שנת 2008 רק ב- 0.1% אך ציפיות האינפלציה עלו בשיעור ניכר כשעיקר העלייה צפויה בחודשים הקרובים. במהלך התקופה הנסקרת המשיך השקל להתחזק מול הדולר בשיעור של 7.6%.

שיעור הבלתי מועסקים עמד בסוף חודש פברואר על 6.5% בהשוואה ל- 7.8% בתקופה המקבילה אשתקד.

הבורסה בת"א עברה רבעון סוער במהלכו איבד מדד ת"א 25 כ- 18% מערכו.

התפתחויות בכלכלה העולמית

מחירי הסחורות ובראשם מחירי הדלקים, האורז, החיטה והתירס עלו בחודשים האחרונים בצורה משמעותית. מחיר חבית נפט נסחר במהלך התקופה הנסקרת במחיר שבין \$87-\$109 לחבית, במהלך החודשים אפריל ומאי המשיך מחיר הנפט לעלות ונגע בשיא של \$135 לחבית. גם מחירי האורז ומוצרי יסוד אחרים כדוגמת התירס רשמו עלייה של עשרות אחוזים. עליות המחירים אלו הובילו את נגיד הבנק של האיחוד האירופי (ECB) להותיר את הריבית בגוש האירו על שיעור גבוה יחסית של 4%.

סימני ההאטה בכלכלה האמריקאית ניכרים כבר כעת, מדד אמון הצרכנים בחודש מאי רשם את רמתו הנמוכה זה חמש שנים זאת בעקבות ירידה חדה במחירי הדיוור. ע"פ פרסום של ה-Economist צפויה כלכלת ארה"ב לצמוח בשיעור זעום של 0.8% בשנת 2008. מדד הדאו-ג'ונס ירד במהלך הרבעון הראשון של השנה ב- 7.5% ומדד הנאסד"ק רשם ירידה של 14%. ריבית ה-Fed ירדה בשיעור חד במהלך הרבעון הראשון מרמה של 4.25% לרמה של 2.25% בסוף חודש מרץ. במהלך חודש אפריל ירדה הריבית פעם נוספת לרמה של 2%. ההאטה הכלכלית הצפויה כשהיא משולבת עם חשש להתפרצות אינפלציונית מהווים בעיה בפני מעצבי המדיניות הכלכלית בארה"ב.

סין ממשיכה לצמוח בשיעורים חדים ורשמה צמיחה של 10.6% במונחים שנתיים ברבעון הראשון של 2008 בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד. על פי הערכות קרן המטבע העולמית תסתכם הצמיחה בסין בשנת 2008 ב- 9.3%. העלייה במחירי הסחורות והצמיחה החזקה תרמו לעליות מחירים חדות בסין ונכון לחודש פברואר השנה עמד קצב האינפלציה השנתי על 8.5%.

אינפלציה ושער חליפין

כאמור מדד המחירים לצרכן עלה במהלך התקופה הנסקרת בשיעור של 0.1% בלבד. עם זאת האינפלציה השנתית בשנים עשר החודשים האחרונים הסתכמה בשיעור של 3.7% שיעור הגבוה מהרף העליון של יעד האינפלציה - 3%. לאחר תאריך המאזן עלה מדד המחירים לצרכן בגין חודש אפריל 2008 בשיעור חד של 1.5%, ובכך קצב האינפלציה השנתי עומד על 4.7%. ציפיות האינפלציה עלו לאחרונה בשיעור ניכר כשעיקר העלייה צפויה בחודשים הקרובים בעיקר בשל עליית מחירי הסחורות בעולם. מנגד, לדעת בנק ישראל, צפויה ההאטה העולמית לצנן את הביקושים ולמתן את העלויות ברמת המחירים.

התקופה הנסקרת התאפיינה בהמשך היחלשותו של המטבע האמריקאי. במהלך הרבעון ירד שערן של הדולר מרמה של 3.85 ש"ח לדולר לרמה של 3.55 ש"ח לדולר, ירידה של 7.6%. במהלך אפריל ומאי המשיך הדולר להיחלש ובמחצית חודש מאי עמד שערן על 3.45 ש"ח לדולר. במהלך התקופה הנסקרת נפתח פער בין ריבית בנק ישראל לבין ריבית ה-Fed בארה"ב ובסוף הרבעון הוא עמד על שיעור של 1%. בחודש מאי, בעקבות ירידת ריבית ה-Fed ברבע אחוז נוסף בחודש אפריל, גדל פער הריביות ל-1.25%.

המדיניות הפיסקאלית והמוניטארית

נכון לסוף חודש מרץ מסתכם העודף התקציבי של הממשלה ב-5.6 מיליארדי ש"ח, זאת בהשוואה לעודף של 6.4 בתקופה המקבילה אשתקד. סך ההכנסות ממסים בארבעת החודשים של השנה הסתכם ב-49.7 מיליארדי ש"ח בהשוואה ל-50.1 מיליארדים בתקופה המקבילה אשתקד. סך הוצאות הממשלה (ללא מתן אשראי) הסתכמו ב-55 מיליארדי ש"ח בהשוואה ל-51.3 מיליארדים בתקופה המקבילה אשתקד.

ריבית בנק ישראל ירדה במהלך הרבעון הראשון של השנה פעמיים, בסוף חודש פברואר ירדה הריבית משיעור של 4.25% ל-3.75%, ולקראת סוף חודש מרץ בוצעה הורדת ריבית נוספת בשיעור של 0.5% לריבית של 3.25% - הריבית הנמוכה בישראל אי-פעם. הורדות אלו באו על רקע הורדת הריבית החדה בארה"ב ועל רקע חששות מהשפעת ההאטה העולמית על המשק הישראלי.

שוקי ההון והכספים

במהלך הרבעון הראשון רשמו המדדים המובילים בבורסה של ת"א ירידות שערים בולטות. מדד ת"א 25 רשם ירידה של 18.1% מערכו, ומדד ת"א 100 רשם ירידה של 19.6%. ירידות אלו נרשמו על רקע ירידות חדות בבורסות העולם כתוצאה מהאטה כלכלית ומהשלכות משבר הסאב-פריים. מדד נדל"ן 15 רשם ירידה חדה של 33% מערכו.

מחזור הממוצע של המסחר היומי במניות בתקופה הנסקרת הסתכם ב-2.2 מיליארדי ש"ח בהשוואה למחזור ממוצע של 2.1 מיליארדים בשנת 2007. מחזור המסחר הממוצע באג"ח בתקופה זו הסתכם ב-4.1 מיליארדי ש"ח בהשוואה ל-3.3 מיליארדים בשנת 2007.

מדד אגרות החוב הכללי עלה בתקופה הנסקרת בכ-1.5%. מדד אגרות החוב הממשלתיות הלא צמודות עלה בכ-2% ומדד אגרות החוב הלא-ממשלתיות צמודות המדד עלה בכ-1.3%.

הקרנות הכספיות, אשר הושקו בתחילת השנה, בלטו עם יצירות ענק של כ-12.2 מיליארדי ש"ח. בקרנות הנאמנות היתה בתקופה הנסקרת צבירה שלילית של 0.7 מיליארדי ש"ח, כאשר בחודש ינואר נרשמה צבירה שלילית של מעל 2 מיליארד ש"ח.

גיוס ההון הממשלתי ברוטו הסתכם בתקופה הנסקרת ב-11.6 מיליארדי ש"ח, בהשוואה ל-3.5 מיליארדים בתקופה המקבילה אשתקד. גיוס ההון הממשלתי נטו הסתכם ב-2.1 מיליארדי ש"ח.

ענף הבנייה ושוק המשכנתאות

ע"פ נתוני הלמ"ס נרשמה במהלך הרבעון הראשון של שנת 2008 עלייה של 3.8% במכירת דירות חדשות בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. מתוך סך הדירות החדשות שנמכרו 46% נמכרו במחוז המרכז, עלייה של 32% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. מלאי הדירות החדשות שנותרו למכירה ירד בשיעור חד של 33%, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. סך הדירות החדשות שנותרו למכירה עומד על 8,300 בלבד.

רמת הריבית הנמוכה הובילה לירידה בריבית הממוצעת על משכנתאות – ע"פ פרסומי בנק ישראל עמדה הריבית הממוצעת על משכנתאות בסוף חודש מרץ על 3.93% בהשוואה ל- 4.14% בסוף שנת 2007, ול- 4.47% בסוף התקופה המקבילה אשתקד. ריביות אלו הובילו לשיעור גבוה של מיחזור משכנתאות.

תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות

הפעילויות העיקריות

בתקופה הנסקרת המשיך הבנק במימוש תוכניתו העסקית.

קבוצת בנק ירושלים פועלת באמצעות מטה הבנק, חברות בנות וסניפי הבנק. החלוקה למגזרי הפעילות של הבנק מבוססת על סוגי הלקוחות הנכללים בכל אחד מהמגזרים. הקבוצה פועלת ומספקת מגוון שירותים בנקאיים בארבעה מגזרי פעילות עיקריים:

- מגזר משקי הבית
- מגזר בנקאות פרטית (בעיקר לתושבי חוץ)
- מגזר עסקי
- מגזר ניהול פיננסי

פירוט בקשר לתוצאות הפעילות לפי מגזרי פעילות, ההכנסות והרווח הנקי, ראו נספח ד' לתמצית הדוחות הכספיים.

להלן תיאור מורחב של המגזרים:

מגזר משקי בית

פעילות המבוצעת מול משקי בית - יחידים תושבי ישראל בכל סניפי הבנק. מגזר זה הינו מגזר הפעילות העיקרי של הבנק והכנסותיו מהוות כ- 56% מכלל הכנסות הבנק. הפעילות מחולקת לשלושה תחומי משנה: משכנתאות, בנקאות ופיננסים ופעילות בשוק ההון.

הפעילות במשכנתאות כוללת מספר מוצרים ושירותים:

- מתן הלוואות לדיור כנגד שעבוד דירת מגורים לתושבי ישראל בבסיסי הצמדה שונים ועל פי מגוון מסלולי ריבית. ההלוואות נחלקות לשני סוגים: הלוואות מכספי בנק הלוואות מכספי ממשלה ובאחריותה לזכאי משרד הבינוי והשיכון (להלן – הלוואות תקציב).
- שירותים נלווים להלוואות הקשורים בביטוח חיי לווים ובביטוח נכס אגב משכנתא, המבוצעים באמצעות עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ, חברה בבעלות ובשליטה מלאה של הבנק (להלן – עיר שלם).

הפעילות בבנקאות ופיננסים כוללת בעיקר מתן אשראי לצורך רכישת כלי רכב, אשראי לזמן קצוב כנגד בטחונות וכן אשראי באמצעות הנפקת כרטיסי אשראי. כן כוללת הפעילות גיוס פיקדונות וחסכונות מיחידים. לקוחות המגזר משקיעים בעיקר במוצרי השקעה כגון פיקדונות שקליים לא צמודים או צמודי מט"ח וכן בתוכניות חיסכון ובפיקדונות צמודי מדד.

בשוק ההון מוצעים ללקוחות המגזר המוצרים הבאים: שירותי ברוקראז' – ביצוע ותפעול של עסקאות בניירות ערך ובנגזרים בארץ ובחו"ל; ייעוץ בהשקעות – מתן שירותי ייעוץ בניירות ערך ללקוחות; ניהול תיקי השקעות – ניהול נכסים פיננסיים עבור לקוחות (באמצעות ירושלים שוקי הון, חברה בת בבעלות מלאה).

הרווח הנקי במגזר משקי הבית הסתכם במהלך התקופה הנסקרת ב- 6.3 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 4.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול ברווח נובע מקיטון בהפרשה לחומ"ס וקיטון בהוצאות השכר.

הכנסות המגזר מפעולות רגילות הסתכמו בתקופה הנסקרת ב- 38.9 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 38.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

האשראי לדיור מכספי הבנק שבוצע במגזר בתקופה הנסקרת הסתכם בכ- 158 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 175 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של כ- 10%.

יתרת האשראי לדיור במגזר, מכספי בנק, לסוף התקופה הנסקרת הסתכמה ב- 4,317 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 4,164 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. יתרת אשראי מפיקדונות לפי מידת גביה (הלוואות מכספי תקציב) הסתכמה ב- 3,380 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 3,445 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2007, ירידה של כ- 2%.

למרות עליית רווחיותו של המגזר בתקופה הנסקרת, חלקו של המגזר בסך רווחיות הבנק מפעולות רגילות הגיע לשיעור של כ- 37% בתקופה הנסקרת, לעומת 40% בתקופה המקבילה אשתקד. קיטון זה מוסבר בעליית הרווחיות במגזרים אחרים.

מגזר בנקאות פרטית

פעילות המבוצעת מול לקוחות בעלי עושר פיננסי בינוני עד גבוה באמצעות אגף המתמחה בבנקאות פרטית בעיקר לתושבי חוץ. הכנסות מגזר זה מהוות כ- 12% מכלל הכנסות הבנק. הפעילות מחולקת לשלושה תחומי משנה: משכנתאות, בנקאות ופיננסים ופעילות בשוק ההון. היקף הפעילות עם תושבי החוץ, בעיקר מארצות צפון אמריקה, אנגליה וצרפת, גדל בשנים האחרונות במידה ניכרת.

הרווח הנקי במגזר הסתכם בתקופה הנסקרת ב- 2.8 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 3.0 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. עיקר הרווח במגזר זה בתקופה הנסקרת נבע מפעילות המשכנתאות.

הכנסות המגזר בתקופה הנסקרת הסתכמו ב- 8.2 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 8.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - קיטון של כ- 6%. הקיטון נבע בעיקר מקיטון בהכנסות המימון הבין מגזריות.

יתרת האשראי לדיור במגזר לסוף התקופה הנסקרת הסתכמה ב- 706 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 646 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד.

הפעילות במשכנתאות כוללת מתן הלוואות מכספי בנק ללקוחות פרטיים, תושבי חוץ ותושבי ישראל, בעלי עושר פיננסי גבוה, למימון רכישת דירות בארץ, וכן אשראי אחר בשעבוד דירת מגורים. האשראי לדיור מכספי הבנק שבוצע במגזר בתקופה הנסקרת הסתכם בכ- 71 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 106 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של כ- 33%.

פעילות בנקאות ופיננסים כוללת מתן אשראי ופעילות בחשבונות עו"ש (גם ללקוחות המגזר השלישי). כן כוללת הפעילות גיוס פיקדונות במט"ח בעיקר מיחידים תושבי חוץ.

בשוק ההון מוצעים ללקוחות המגזר, כמו ללקוחות יתר המגזרים, המוצרים הבאים: ברוקראז' וייעוץ בהשקעות.

חלקו של המגזר בסך רווחיות הבנק מפעולות רגילות בתקופה הנסקרת הסתכם בכ- 17% בהשוואה ל- 27% בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בחלקו של המגזר ברווחיות הבנק, על אף היציבות ברווח המגזר, נובע מגידול ברווחי המגזרים האחרים.

מגזר עסקי

פעילות המבוצעת מול לקוחות עסקיים, תאגידים בסניפים מוגדרים של הבנק. הכנסות מגזר זה מהוות כ- 22% מכלל הכנסות הבנק. הפעילות מחולקת לשלושה תחומי משנה: בניה ונדל"ן, בנקאות ופיננסים

ופעילות בשוק ההון. פעילות הבנק במגזר זה הינה בעיקר מתן אשראי לזמן קצוב המגובה בביטחונות מטריאליים (נדל"ן, כלי רכב ופיקדונות כספיים).

הרווח הנקי במגזר הסתכם בתקופה הנסקרת ב- 3.6 מיליוני ש"ח, בהשוואה לרווח של כ- 1.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע מגידול בהכנסות, כמפורט להלן.

הכנסות המגזר בתקופה הנסקרת הסתכמו ב- 15.4 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 11.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול בהכנסות נבע בעיקר בשל עליה ברווחי המימון, בין היתר, בשל גידול ביתרות וקיטון בהפרשה לביטול הכנסות.

פעילות בניה ונדל"ן כוללת מתן אשראי לחברות בניה ונדל"ן, ליווי פרויקטים בשיטת הליווי הסגור והנפקת ערבויות לפי חוק המכר (דירות) וערבויות אחרות.

יתרת האשראי הניתנת לתחום הנדל"ן ליום 31 במרץ 2008 הסתכמה ב- 760 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 621 מיליוני ש"ח ליום 31 במרץ 2007.

פעילות בנקאות ופיננסים כוללת מתן אשראי למימון פעילות שוטפת, מימון רכישת נכסים מסחריים לשימוש עצמי, כגון חנויות או משרדים ומתן שירותים נלווים לעסקים, כדוגמת ערבויות, המרות מט"ח וסחר חוץ. הבנק מתמקד בעיקר בתחום המסחר הסיטונאי ושירותים עסקיים שונים ואשראי לחברות ליסינג. כן כוללת הפעילות גיוס פיקדונות מגופים מוסדיים וחברות באמצעות מגוון הפיקדונות הקיים בבנק שאינו שונה משאר מגזרי הפעילות.

בשוק ההון מוצעים ללקוחות המגזר, כמו ללקוחות יתר המגזרים, המוצרים הבאים: ברוקראז', ייעוץ בהשקעות וניהול תיקי השקעות.

מגזר ניהול פיננסי

המגזר כולל תחומי פעילות של הבנק שאינם נובעים מפעילות מול לקוחות, ובכלל זה ניהול ההון הפיננסי הפנוי של הבנק והפוזיציות, ניהול תיק הנוסטרו של הבנק, פעילות מול בנקים בארץ ובח"ל ומול בנק ישראל וכן ביצוע עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים. הכנסות מגזר זה מהוות כ- 11% מכלל הכנסות הבנק.

הרווח הנקי במגזר הסתכם בתקופה הנסקרת ב- 4.0 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 2.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע מגידול בהכנסות המגזר, כמפורט להלן.

הכנסות המגזר בתקופה הנסקרת הסתכמו ב- 7.5 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 4.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע מעליה בהכנסות המימון בשל רווחים של תיק הנוסטרו בשוק ההון (רווח של 5 מיליוני ש"ח בהשוואה לרווח של 0.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד). מנגד, ישנו קיטון ברווחי המימון בגין קיטון ביתרת הפקדונות בבנקים במט"ח.

חלקו של המגזר בסך רווחיות הבנק מפעולות רגילות בתקופה הנסקרת הסתכם בכ- 24% בהשוואה ל- 19% בתקופה המקבילה אשתקד.

גיוס מקורות המימון

הבנק נוקט לאורך שנים במדיניות החותרת להרחבת הפעילות מול משקי בית במטרה להרחיב את בסיס גיוס המקורות. מדיניות זו תרמה בשנים אלו לגידול ניכר במשקלם של משקי הבית בסך פיקדונות הציבור. יתרת פיקדונות הציבור הסתכמה ביום 31 במרץ 2008 ב- 6,851.7 מיליוני ש"ח לעומת 6,960.3 מיליוני ש"ח בתום שנת 2007. פיקדונות הציבור כוללים חסכונות ופיקדונות ממשקי בית ופיקדונות שגויסו מגופים מוסדיים ומחברות.

להלן הרכב פיקדונות הציבור, תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים (במיליוני ש"ח):

שינוי לעומת 31 בדצמבר 2007	שינוי לעומת 31 במרץ 2007	יתרות ליום			
		31 בדצמבר 2007	31 במרץ 2007	31 במרץ 2008	
מיליוני ש"ח					
1	289	3,221	2,933	3,222	1. פיקדונות שקליים וחשבונות עו"ש
(20)	(9)	2,617	2,606	2,597	2. תוכניות חסכון ופיקדונות צמודים למדד
(44)	(58)	851	865	807	3. פיקדונות במט"ח
(45)	(72)	271	298	226	4. פיקדונות צמודי מט"ח
(108)	150	6,960	6,702	6,852	סה"כ פיקדונות הציבור
(7)	478	1,262	777	1,255	5. תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
(115)	628	8,222	7,479	8,107	סה"כ מקורות מימון

הסכמים מהותיים שלא במהלך העסקים הרגיל

במהלך התקופה הנסקרת לא נחתמו הסכמים מהותיים, שלא במהלך העסקים הרגיל של הבנק.

דיון בגורמי סיכון

המידע המפורט בפרק זה בנושא גורמי סיכון להם חשוף הבנק הנו "מידע צופה פני עתיד" העשוי שלא להתממש כולו או חלקו או להתממש באופן שונה מכפי שנצפה. מידע זה מתבסס על הערכות הנהלת הבנק בדבר התממשות בעתיד של תחזיות ענפיות ושל תחזיות מאקרו-כלכליות בהתאם להערכות מוקדמות של הבנק. יתכן והערכות אלה לא יתממשו, בין היתר, כתוצאה מאירועים כלכליים, אירועים מדיניים/ביטחוניים, שינויים בטעמי הלקוחות והתגברות התחרות.

פעילות הבנק מושפעת מהמצב הכלכלי, מההתפתחויות בשוק הנדל"ן וההון ומשינוי רגולציה. האטה כלכלית או משבר אפשרי בשוק הנדל"ן ו/או בשוק ההון עלולים להשפיע על פעילותו של הבנק בכלל ועל פעילותו במגזרי המשכנתאות ונדל"ן בפרט:

במקרה כנ"ל, הביקוש למימון בשוק הנדל"ן למגורים עלול לרדת, ומרווח המימון עלול להישחק. בנוסף, הבנק עלול להיות חשוף לסיכונים אשראי שיכולים לנבוע מפגיעה ביכולת ההחזר של לווים מסחריים, מגידול בהיקף הפיגורים של לווים משכנתאות על רקע של הרעה ביכולת ההחזר, ומסיכונים הנובעים מירידה בשווי של דירות מגורים בכל הארץ או באזורים מסוימים בהם הבנק פועל, והמהווים בטוחה לאשראי שהעמיד הבנק.

האטה בשוק ההון עלולה לפגוע בעסקי הבנק בתחום שוק ההון או במגזר הניהול הפיננסי. אולם מאחר ופעילות הבנק בתחום זה אינה מהווה חלק גדול מעסקיו, הערכת הבנק הינה כי אין ביכולתו של מימוש סיכון זה כדי לפגוע בבנק באופן מהותי.

כמו כן, פעילות הבנק כמתווך פיננסי חושפת אותו למגוון סיכונים, ובהם סיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכונים נזילות. לבנק חשיפות נוספות, הנובעות מסיכונים תפעוליים ומסיכונים משפטיים. הבנק פועל במגוון של תחומי פעילות ומגזרי הצמדה והזרמים הכספיים הנובעים מפעילותו - המסתכמים במאות מיליוני ש"ח בחודש - מחייבים ניהול שוטף של הסיכונים השונים. סיכונים אלו מנוהלים בכפוף לחברי הנהלה כמפורט להלן:

סיכון האשראי מנוהל על ידי כל חבר הנהלה בתחום הפעילות הנתון לאחריותו. סיכונים השוק והנזילות מנוהלים על ידי המשנה למנכ"ל מר י. נרדי, מנהל אגף שוק ההון וההשקעות. הסיכון התפעולי, למעט הסיכון המשפטי, מנוהל על ידי מר ר. שגיא, סמנכ"ל ומנהל אגף תפעול ותשתיות בנקאיות. הסיכון המשפטי מנוהל על ידי עו"ד ש. ויסטוך, היועצת המשפטית.

דירקטוריון הבנק בכל ישיבה מקבל סקירה על התפתחויות מהותיות בחשיפה לסיכונים שוק ואחת לרבעון דן במסמך חשיפות המרכז את כל נתוני החשיפה לסיכונים שוק. כמו כן מאשר הדירקטוריון, לפחות אחת לשנה, את מדיניות ניהול סיכונים השוק והנזילות ואת מדיניות ניהול הסיכונים התפעוליים. במסגרת הדיון על המדיניות, קובע הדירקטוריון, את מגבלות החשיפה לסיכונים השונים. דירקטוריון הבנק הסמיך את ההנהלה לביצוע מדיניות זו.

כן פועלת ועדה דירקטוריונית לניהול סיכונים, המפקחת על מדיניות ניהול הסיכונים ומאשרת השקת מוצרים חדשים. הועדה דנה בכל ישיבה בהתפתחות החשיפה לסיכונים השוק השונים, והיא מקבלת דיווח על כל חריגה מהמדיניות או מהמגבלות שקבע הדירקטוריון. פורומים נוספים, דוגמת פורום פנימי לניהול סיכונים, או הועדה לניהול נכסים והתחייבויות המתכנסת פעמיים בשבוע, דנים ופועלים באופן שוטף, בנושאים המשפיעים על החשיפה של הבנק לסיכונים השוק ולסיכונים הנזילות.

הסמכות לשינוי חשיפות קיימות, הגדלתן או הקטנתן, ניתנה לגורמים שונים בבנק (כל גורם על פי מדרג הסמכויות המאושר), והכול תוך עמידה במגבלות אותן קבע הדירקטוריון. כמו כן, באגף הבקורות מרוכזת הבקרה על סיכונים האשראי ועל סיכונים השוק והנזילות.

מדיניות ניהול הסיכונים, שאושרה על ידי הדירקטוריון, נועדה לסייע להנהלה בהשגת יעדיה העסקיים, תוך הגבלה של ההפסדים (החשבונאיים או הכלכליים) העלולים להיווצר עקב החשיפה לסיכונים המוזכרים. אומדן החשיפה לסיכונים מתבסס על תחזיות והערכות שוטפות של ההתפתחויות הצפויות במשק ובשוקי הכספים וההון. הבנק מנהל את סיכוני השוק תוך התייחסות להגבלת החשיפה החשבונאית הנובעת מסיכונים אלו. יחד עם זאת, החשיפה החשבונאית במרבית הסיכונים איננה שונה מהותית מהחשיפה הכלכלית, ומדיניות הסיכונים וקביעת המגבלות נעשית תוך כדי התייחסות גם לחשיפה הכלכלית.

היערכות ליישום המלצות באזל II

ועדת באזל, המתאמת את פעולות הבנקים המרכזיים במדינות המתועשות, פרסמה בסוף יוני 2006 את המלצות ההתכנסות הבינלאומית למדידת הון ותקני הון (באזל II).

המלצות באזל II מתחלקות לשלושה נדבכים:

- נדבך ראשון - דרישות הון מזעריות בגין סיכון אשראי, סיכון שוק ולראשונה גם בגין סיכון תפעולי.
- נדבך שני - תהליך סקירת הפיקוח.
- נדבך שלישי - משמעת שוק.

הנדבך הראשון מאפשר, לצורך חישוב דרישות ההון, שימוש במספר גישות למדידת רכיבי סיכון בגין סיכונים אשראי, שוק וסיכונים תפעוליים: הגישה הסטנדרטית (Standardized Approach) או גישות מתקדמות יותר, המבוססות על מודלים פנימיים של דירוג לקוחות ואמידת סיכונים תפעוליים. הגישות המתקדמות כפופות לאישור מפורש של המפקח.

באוקטובר 2004 פרסם בנק ישראל טיוטת קווים מנחים לדירוגי אשראי על פי הגישה המתקדמת בהתאם להוראות באזל II. באפריל 2007 פרסם בנק ישראל טיוטת הוראה חדשה בנושא הגישה הסטנדרטית וביוני 2007 פרסם את הטיטטה המלאה הכוללת גם את גישות הדירוג הפנימי. טיוטת ההוראה כוללת תרגום של המלצות באזל II. כן פורסמו הבהרות לאופן היישום בנושאים בהם נדרש שיקול דעת של המפקח.

הנדבך השני שם דגש על ניהול סיכונים אינטגרטיבי. במסגרת זו נדרשים הבנקים לקבוע מתודולוגיות, תהליכים ונהלים אשר נועדו להבטיח את הלימות ההון בטווח הארוך, תוך בחינת כל הסיכונים המהותיים להם חשוף כל בנק. הבנקים נדרשים להוכיח את יישום המתודולוגיות הנדרשות להבטחת הלימות ההון. הפיקוח על הבנקים נדרש להעריך תהליכים אלו, ולהטיל אמצעי פיקוח בהתאם לצורך ולתוצאות ההערכה.

המלצות באזל II קושרות בין הלימות ההון הנדרשת מהבנקים לבין היעילות של תהליכי ניהול הסיכונים והאפקטיביות של הבקורות הפנימיים. בהקשר זה, מפנות המלצות ל-18 הנחיות ספציפיות ביחס לניהול סיכונים בתאגידים בנקאיים שפרסמה הוועדה בעבר. בנק ישראל הודיע כי בכוונתו לאמץ 14 הנחיות מתוך ההנחיות האמורות.

הנדבך השלישי מתייחס לרמת שקיפות ודרישות גילוי שתיושמה בדיווח לציבור של תאגידים בנקאיים, כחלק משלים לנדבך השני. דרישות אלו נועדו לסייע למשתמשים בדוחות הכספיים להעריך את הלימות ההון של הבנק ואת המידע הנוסף הכלול בדוחות אלו לגבי ההון של הבנק, החשיפה לסיכונים השונים ותהליכי הערכתם. בנק ישראל פרסם הוראת שעה הדורשת החלת חלק מדרישות גילוי אלו כבר בדוחות אלו. המידע הנדרש כלול בחלקים הרלוונטיים בדוח הדירקטוריון (בעיקר בפרק זה) ובביאור 16 לדוחות הכספיים.

צעדים אלו מטרתם להחיל בישראל מסגרת להקצאת הון העולה בקנה אחד עם העקרונות שנקבעו על ידי ועדת באזל II. המפקח על הבנקים הפיץ מסגרת מתוכננת של לוחות זמנים והודיע, כי כוונתו לחייב את הבנקים בישראל לעמוד בעקרונות אלו החל מתחילת שנת 2010. לשם כך החלו לפעול בפיקוח על הבנקים מספר צוותי עבודה אשר נפגשים עם נציגי הבנקים ומרכזים את הדיונים בנושאים שונים הקשורים לבאזל II.

הבנק החל לעבוד מול חברת ייעוץ חיצונית המתמחה בנושא באזל II. יועצי החברה, בשיתוף עם צוותי עבודה מהבנק החלו להכין את התשתית המתאימה להטמעת הנדבך הראשון של ההוראה במערכות הבנק. כמו כן התקשר הבנק עם חברה נוספת, אשר החלה בביצוע סקר פערים באשר לעמידת הבנק בהוראות הכלולות ב-14 ההנחיות אותן בנק ישראל מתכוון לאמץ.

במסגרת היערכות לבאזל II נדרש הבנק, כמו יתר הבנקים בישראל, לבצע סקר להערכת ההשפעה הכמותית של יישום ההמלצות באזל II - הגישה הסטנדרטית (QIS). מטרת הסקר הן לקדם את ההטמעה של באזל II, לבחון את השפעת יישום המודל הסטנדרטי שבנדבך הראשון על יחס ההון לרכיבי סיכון ולסייע בהתאמת ההוראה למערכת הבנקאות בישראל.

הבנק, בסיוע יועציו, השלים את ביצוע הסקר עד למועד הנקוב בהוראה והגישו לבנק ישראל במועד - פברואר 2008.

הנהלת הבנק רואה חשיבות רבה בהיערכות לטיפול בנושא הסיכונים אף ללא התייחסות לגישת הקצאת ההון הנדרשת בעתיד. הבנק נערך לשילוב עקרונות באזל II בפעילותו העסקית והחל באיסוף הנתונים הנדרשים לצורך בניית מודלים סטטיסטיים לצורך דירוג לקוחות בבנק. בנוסף, במסגרת היערכות זו, מטמיע הבנק מערכת חדשה לדירוג לווים באגף העסקי. מערכת זו תתמוך בקבלת ההחלטות למתן האשראי ותסייע בבניית המודלים הנדרשים לצורך עמידה בהמלצות באזל II.

יישום המלצות באזל II כרוך בעלויות שיתפרסו על פני מספר שנים.

סיכוני אשראי

מדיניות האשראי של הבנק מובאת אחת לשנה לדיון בדירקטוריון הבנק ומאושרת על ידו. במסגרת המדיניות נקבעו עקרונות וכללים להעמדת אשראי ולניהול תיק האשראי והבקרה עליו, אשר מתייחסים הן למשקי בית והן ללקוחות העסקיים, על פי סיווגם הענפי. מדיניות האשראי של הבנק נגזרת מהשינויים שחלו בו עם הפעלתו כבנק מסחרי, תוך התחשבות במגבלות האשראי ללווה בודד ולקבוצות לווים וכניסה מבוקרת לתחומי אשראי חדשים.

המדיניות העסקית של הבנק בתחום זה שמה דגש על שיפור איכותי של תיק האשראי בכל תחומי הפעילות, תוך ניהול בקרה מתמדת וקביעת מדיניות של טיב הביטחונות. במטרה לצמצם את סיכון האשראי, פועל הבנק לפיזור תיק האשראי בין לווים רבים מענפי משק שונים.

תיק האשראי בבנק מנוהל בשני אגפים: אגף האשראי הקמעונאי והאגף העסקי, תוך חלוקה ברורה לסמכויות אשראי, סוגי אשראי, סוגי לקוחות וסכומי אשראי. תהליך החיתום של האשראי אף הוא מוגדר, וכל בקשת אשראי נבחנת ומאושרת על פי מדרג סמכויות אישור האשראי ובהתאם לעקרונות שאושרו על ידי דירקטוריון הבנק.

סיכון האשראי הכולל בגין לווים בעייתיים (במיליוני ש"ח)

יתרות ליום			
31 בדצמבר	31 במרץ		
2007	2007	2008	
סכומים מדווחים			
			חובות בעייתיים¹ לדיור
80.7	90.0	84.7	שההפרשה בגינם היא לפי עומק הפיגור
36.5	45.6	42.1	שההפרשה בגינם אינה לפי עומק הפיגור
69.2	69.5	77.1	בפיגור זמני (פיגור מעל 3 חודשים עד 6 חודשים)
			חובות בעייתיים^{1,4} אחרים *
7.6	19.9	14.7	בהשגחה מיוחדת
17.5	20.7	11.5	בפיגור זמני
16.7	21.4	16.4	שאורגנו מחדש
76.4	66.7	75.3	שאינם נושאים הכנסה
74.3	81.0	71.2	* מזה חובות בגינם קיימת הפרשה ספציפית
304.6	333.8	321.8	סך כל האשראי המאזני ללוים בעייתיים²
28.6	26.9	35.3	סיכון האשראי החוץ מאזני בגין לווים בעייתיים ^{2,3}
333.2	360.7	357.1	סיכון האשראי בגין לווים בעייתיים²

- 1 החובות מוצגים בניכוי ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים.
- 2 כולל חובות בעייתיים שאורגנו מחדש ואינם נמצאים בפיגור.
- 3 לא כולל חובות בעייתיים שמכוסים על ידי ביטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה בודד ושל קבוצת לווים (הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 313).
- 4 כפי שחושב לצורך המגבלות על חבות של לווה בודד ושל קבוצת לווים, למעט בגין ערבויות שלווה נתן להבטחת חבות של צד שלישי.

סיכוני השוק

כללי

הבנק קלט מערכת החולשת על תזרימי המזומנים של הבנק, הנגזרים ממגוון פעולותיו הפיננסיות. מערכת זו מאפשרת ניהול נכסים והתחייבויות (Asset and Liability Management - ALM) ובין היתר מאפשרת כימות של סיכוני השוק על פי מתודולוגית הערך הנתון לסיכון - VaR. בנוסף המערכת מאפשרת מעקב אחר מדדי סיכון נוספים כגון: חשיפות ריבית ובסיס ומבחני קיצון (Stress Testing).

ה- VaR אומד את ההפסד המקסימאלי הצפוי לבנק בשל התממשות סיכוני השוק בתקופת זמן נתונה וברמת בטחון סטטיסטית קבועה מראש על פי תנאי השוק שנצפו בעבר. החישוב בבנק מבוצע, אחת לחודש, לתקופת החזקה של 10 ימים וברמת מובהקות של 99%. הבנק מודד את הסיכון הכולל שלו באמצעות ה- VaR של סך התיק הבנקאי וכן את החשיפה לסיכון של התיק למסחר שלו באמצעות מערכת

ז.

יתרונותיו של מודל ה- VaR הם בין השאר: המודל אומץ בבנקים בכל המדינות המפותחות, הוא אומדן לסיכון כולל של התיק - כל גורמי הסיכון הרלוונטיים נכללים בו וה- VaR מכמת סיכונים של כל התיק לאחר התחשבות במתאמים (קורלציות) בין גורמי הסיכונים השונים.

הבנק קבע מגבלות לערך הנתון לסיכון (ה- VaR הכלכלי): "ה- VaR - 12 מיליוני ש"ח. מזה: מקסימום למגזר הצמדה בודד - 5 מיליוני ש"ח. ביום 31.3.08 עמד ערך ה- VaR על 8.0 מיליוני ש"ח לעומת 4.7 מיליוני ש"ח ביום 31.12.07. הערך המרבי של ה- VaR הכלכלי (סופי חודש) היה במהלך התקופה הנסקרת 8.0 מיליוני ש"ח, לעומת ערך מרבי של 5.4 בשנת 2007.

בנוסף לניהול ובקרה באמצעות מודל ה- VaR, הבנק משתמש גם במודלים אחרים לכימות הסיכונים.

סיכון הריבית

סיכון הריבית נובע מההבדל שבין רגישות הנכסים לשינויים לא צפויים בשיעורי הריבית לבין רגישות זו של ההתחייבויות - שינויים העלולים להביא לשחיקת ההון של הבנק. פעילות הבנק כמתווך פיננסי יוצרת חשיפה לסיכון זה, והבנק פועל להקטנתה. החשיפה העיקרית של הבנק היא במגזר הצמוד למדד, שכן זה המגזר העיקרי שבו מרבית הנכסים וההתחייבויות הם בריבית קבועה לטווח ארוך. ביתר המגזרים עיקר פעילותו של הבנק היא בריבית משתנה ולטווח קצר.

הבנק מנהל מעקב אחר התפתחות משך החיים הממוצע (המח"מ) של ההלוואות כנגד הפיקדונות, במטרה לנקוט מהלכים למזעור ההשפעה של שינוי אפשרי בשיעורי הריבית על שווי התזרים הפיננסי הנקי שלו. לשם כך הוא מנהל מדידה שוטפת של המח"מ הנגזר מהפעילות החדשה השוטפת, וכן עוקב אחר היקף הפירעונות המוקדמים בהלוואות, שלהם השפעה מהותית על המח"מ האפקטיבי.

מדיניות הבנק, בניהול החשיפה לסיכון ריבית, נקבעת בהתחשב בציפיות להתפתחות בשיעורי הריבית השונים, תוך בחינת העלויות לצמצום החשיפה לסיכון זה ובהתחשב באומדן שיעור הפירעון המוקדם בהלוואות ובגורמים המשפיעים עליו. ההערכה של שיעור הפירעון המוקדם מתבצעת על סמך נתוני העבר ועל בסיס הנחות הבנק על מספר גורמים המשפיעים על שיעור זה, ובהם בעיקר שיעור הריבית.

דירקטוריון הבנק קבע מגבלות לחשיפה לסיכון הריבית לפי מודל המח"מ, המודד את הטווחים לפירעון של הנכסים ושל ההתחייבויות. במגזר הצמוד למדד לשנת 2008 הוגבל פער המח"מ בין הנכסים להתחייבויות (בהתחשב בשיעור הצפוי של הפירעון המוקדם) ל- ± 0.6 שנה. כן הוגבלה החשיפה להפסד מרבי של 10% מהתזרים הפיננסי הנקי המהווה של הבנק לכל שינוי של 1% בריבית.

הבנק מודד את החשיפה האמורה באמצעות מודל חודשי, תוך מעקב שוטף אחר התפתחויות משמעותיות בפעילויותיו השונות העלולות להביא לחריגה במגבלות אלו. ביום 31 במרץ 2008 עמד פער המח"מ המשוקלל בין הנכסים לבין ההתחייבויות של הבנק במגזר הצמוד למדד, על -0.04 - שנים על פי מודל המתחשב באומדן של שיעור הפירעון המוקדם, בהשוואה לפער של -0.17 - שנים ביום 31 בדצמבר 2007.

להערכת הבנק, בהתחשב בהיקף הפירעונות המוקדמים בשנים האחרונות, החשיפה לסיכון כתוצאה משינוי לא צפוי של 1% בריבית במגזר צמוד המדד היא קטנה, יחסית לשווי התזרים הנקי המהווה של הבנק.

סיכון הבסיס

החשיפה לסיכון הבסיס נובעת משינויים בשיעורי הריבית, בשערי החליפין ובקצב האינפלציה. מדיניות הבנק היא לנהל את הסיכונים הנובעים מחשיפת הבסיס באופן מבוקר, במסגרת המגבלות שקבע הדירקטוריון.

הבנק מנהל באופן שוטף את הפוזיציות במגזרי ההצמדה השונים באמצעות מגוון הכלים הפיננסיים שלרשותו, זאת תוך התחשבות בשינויים החלים בנתונים כלכליים רלוונטיים ובקרה שוטפת על הסיכונים הנובעים מחשיפה זו. המגבלות נקבעו תוך שמירה על גמישות הבנק ויכולתו לשנות את הפוזיציות השונות בתקופה קצרה בהתאם לתחזיות הכלכליות. כדי להגביל את החשיפה לסיכון זה, קבע דירקטוריון הבנק את שיעוריה המרביים בכל מגזר הצמדה.

להלן המגבלות על שיעורי החשיפה בכל מגזר הצמדה כפי שקבע הדירקטוריון (שאיננה בהכרח החשיפה החשבונאית). המגבלות הינן על סכומי העודף (הגרעון) של הנכסים על ההתחייבויות בכל מגזר:

	באחוזים מההון הפיננסי ⁽¹⁾		במיליוני ש"ח ליום 31/03/08	
	סכום מרבי	סכום מזערי	סכום מרבי	סכום מזערי
הצמדה למדד	50%	-50%	223	-223
במט"ח ובהצמדה למט"ח	10%	-5%	45	-22
לא צמוד	150%	50%	669	223

(1) ההון הפיננסי הינו ההון העצמי בניכוי נכסים לא כספיים במאוחד (ללא ההון של חברות הבנות ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ וירושלים חיתום והנפקות בע"מ).

הבנק מודד את הפוזיציות שלו בבסיסי ההצמדה השונים מדי יום באמצעות מערכת המידע שלו. מידע זה מדווח ליחידות הקצה האחראיות על ניהול הפוזיציה והתאמתה למגבלות החלות עליה. המידע בדבר גובה הפוזיציות נסקר באופן שוטף בישיבות של הוועדה לניהול נכסים והתחייבויות, ובישיבות של פורמים אחרים הפעילים בניהול סיכונים. להלן החשיפה הכלכלית (שאיננה בהכרח החשיפה החשבונאית) בפועל בכל מגזר הצמדה (במיליוני ש"ח):

	חשיפה במהלך התקופה הנסקרת ⁽²⁾			חשיפה ליום 31/03/08
	ממוצעת	מזערית	מרבית	
	מיליוני ש"ח			
הצמדה למדד	-14.4	-86.9	33.7	-68.5
במט"ח ובהצמדה למט"ח	-3.3	-18.5	16.8	-10.0

(2) החשיפה במגזר הצמוד למדד הינה ב- 15 לכל חודש.

מדיניות הבנק היא להימנע ככל האפשר מחשיפה לסיכונים שער החליפין בין מטבעות החוץ השונים. החשיפה הבין-מטבעית מנוהלת במסגרת מצומצמת ובגבולות שאושרו על ידי דירקטוריון הבנק.

סיכוני הנזילות

סיכון הנזילות נובע מאי-הוודאות לגבי זמינות המקורות והיכולת לגייסם (בלי להשפיע השפעה חריגה על המחירים) ולגבי היכולת לממש נכסים בזמן קצוב ובמחיר סביר. החשיפה נובעת ממתן הלוואות לזמן ארוך (אף אם נתנו בריבית משתנה) שמומנו מפיקדונות לטווח קצר. סיכון הנזילות קיים גם כאשר גיוס הפיקדונות לטווח הקצר מתאים לתקופת שינוי הריבית בהלוואות, אף שבכך מצטמצמת החשיפה לסיכון הריבית.

הבנק חשוף לסיכוני נזילות ולחשש מפני האטה ביכולת הגיוס של חוב סחיר או ממוסדיים עקב שינויים בשוק, שינויי חקיקה ו/או שינויים בטעמי המפקידים. במטרה להתמודד עם סיכון זה מפעיל הבנק מזה שנים מדיניות של הרחבת בסיס המפקידים והקטנת ההשענות על מפקידים גדולים. בנוסף לכך מושם דגש על הארכת המח"מ של הפיקדונות ושמירה על רמת נזילות גבוהה.

מדיניות הבנק היא להתאים, ככל האפשר, את התקופות לפירעון של המקורות לאלו של השימושים בכל מגזר הצמדה. לאופי האשראי, לשיעורי הפירעונות המוקדמים במגזרי ההצמדה השונים וכן למידת המחזור של הפיקדונות קצרי המועד יש השפעה מהותית על אומדן החשיפה לסיכון זה.

על פי הוראות בנק ישראל, חייב כל תאגיד בנקאי לקבוע מדיניות כוללת לניהול הנזילות שלו, ולקיים מערכת מידע לשליטה, בקרה ודיווח על מצב הנזילות ולמידתה. כן נקבע כי יחס הנכסים הנזילים להתחייבויות הנזילות שהבנק נדרש לקיים בתקופת פירעון של עד חודש (להלן: "יחס נכסים נזילים") לא יפחת מ-1. ניתן למדוד את החשיפה לסיכון הנזילות ואת יחס הנכסים הנזילים באמצעות מודל פנימי.

הבנק בוחן מתחילת שנת 2004 את מצב הנזילות שלו אחת לחודש באמצעות מודל נזילות פנימי. לצורך המודל אסף הבנק וממשיך לאסוף נתונים על שיעור הפירעונות המוקדמים, על עיתויים ועל שיעור המחזור של הפיקדונות והחסכונות.

דירקטוריון הבנק קבע את עקרונות ניהול הנזילות, את מדרג האחריות והסמכות ואת מערך ההתראות והטיפול בחריגות מהמגבלות שנקבעו.

קביעת המגבלות האמורות מביאה בחשבון הן התרחשות צפויה של אירועים בבנק ובסביבתו העסקית והן את האפשרויות העומדות בפני הבנק לגבי גיוס מקורות חלופיים במקרה הצורך ואת העלויות של מקורות אלו.

דירקטוריון הבנק קבע מגבלות (על פי המודל הפנימי) על הפער שבין תזרים הפירעון של הנכסים לבין זה של ההתחייבויות לפי תקופות. כמו כן, קבע דירקטוריון הבנק מגבלות נוספות וביניהן נקבע כי יחס הנכסים הנזילים להתחייבויות לתקופת פירעון של עד חודש לא יפחת מ-1.5.

היחס האמור ליום 31 במרץ 2008 עמד על 2.5 בהשוואה ליחס של 2.6 ביום 31 בדצמבר 2007. ממוצע יחס זה במהלך התקופה הנסקרת היה 2.6 והשיעור הנמוך ביותר של יחס זה היה 2.5.

להערכת הבנק, בהתחשב בשיעורי מחזור הפיקדונות בשנים האחרונות, החשיפה לסיכון האמור אינה גבוהה, משום שיחס הנכסים הנזילים גבוה מהיחס הנדרש.

סיכונים תפעוליים

סיכון תפעולי הוא סיכון להפסד הנובע מכשל או אי התאמה של תהליכים פנימיים ובכללן שיטות פגומות לעיבוד נתונים, הגורם האנושי כמו טעויות אנוש, מערכות הבנק כגון: העדר תהליכי מניעה ובקרה נאותים או אירועים חיצוניים. הגדרת הסיכון התפעולי כוללת סיכונים משפטיים אך אינה כוללת סיכונים אסטרטגיים או סיכונים מוניטין.

ועידת באזל, המתאמת את פעולות הבנקים המרכזיים במדינות המתועשות פרסמה בסוף יוני 2004 את המלצותיה שיכנסו לתוקף בישראל על פי הודעת המפקח על הבנקים ביום 1.1.2010. בהתאם להוראה על הבנק יהיה להקצות הון בגין הסיכונים התפעוליים וזאת החל מיום כניסת ההוראות לתוקף.

בפעילותו השוטפת, חשוף הבנק, כמו כל מערכת פיננסית/בנקאית אחרת, לסיכונים תפעוליים או לסיכוני מעילה והונאה. על מנת להקטין את החשיפה להפסדים מהסיכונים התפעוליים פועל הבנק במספר מישורים:

- הקטנת החשיפה התפעולית באמצעות נקיטת אמצעי בקרה מתמשכים ודרישה לביצוע בקרה כפולה בכל תהליך בו קיים סיכון תפעולי מהותי.
- ביצוע בקורות מרכזיות על תחומי פעילות שונים בהתאם לסיכון הטמון בתהליך, תוך דגש על תהליכים בהם לא מתקיימת בקרה כפולה בתהליך.
- ביצוע סקרי סיכונים תפעוליים וסקר מעילות והונאות.
- שיפורים שוטפים להערכת הסיכון בתהליך.
- אישור כל תהליך ומוצר חדשים בוועדה ייעודית לניטור סיכונים תפעוליים וסיכוני מעילה והונאה שבראשה עומד המנכ"ל.
- איסוף מידע על אירועי כשל תפעולי לצורך הפקת לקחים.

בבנק פועל מנהל סיכונים תפעוליים (רון שגיא, סמנכ"ל הבנק) הכפוף למנכ"ל ובנוסף קיימת פונקציה של בקרת סיכונים תפעוליים וועדת היגוי לניטור סיכונים תפעוליים כמצוין לעיל. הנהלת הבנק והדירקטוריון מקבלים דיווח שוטף על אירועי כשל תפעוליים ואירועים בהם היה פוטנציאל להפסד גם אם בפועל הפסד זה לא נגרם.

בקרת אשראי וביטחונות על המסחר בניירות ערך

על פי הוראות הבורסה לניירות ערך ובנק ישראל פועל בבנק בקר אשראי וביטחונות, המבצע מעקב בזמן אמת על המסחר בניירות ערך. כמו כן, מפעיל הבנק מנגנוני חסימה והתרעה אוטומטיים במערכת המסחר ומעדכן בה את תוצאות הפעילות בניירות ערך הנסחרים בבורסות מחוץ לישראל, כנדרש בהוראות אלו.

עדכוני חקיקה והוראות בנק ישראל

כללי הבנקאות (שירות ללקוח)(עמלות), התשס"ח - 2008

בחודש ינואר 2008 פורסמו הכללים הנ"ל, שנקבעו על ידי הנגיד בהתאם לסמכותו לפי סעיף 9ט לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א – 1981.

בכללים אלה נקבע והוגדר התעריפון המלא שיחול על לקוחות כהגדרתם בחוק הנ"ל. כן נקבעו שלושה תעריפונים מצומצמים: ללקוחות המקבלים שירות של ניהול עו"ש; ללקוחות המקבלים שירות של הלוואה לדיור וללקוחות שהבנק הנפיק להם כרטיס אשראי.

תעריפונים אלה חלים על לקוחות יחידים ועל "עסק קטן" המוגדר בכללים כאחד מאלה: נציגות בית משותף; תאגיד שטרם חלפה שנה מיום התאגדותו; תאגיד שמחזור עסקיו אינו עולה על מיליון ש"ח ולמעט תאגיד שהוקם עפ"י דין וכן חברה שכל בעלי מניותיה הם תאגידי שאינם "עסק קטן".

תחילתם של הכללים נקבעה ליום 8 באפריל 2008, אשר נדחה ליום 1 ביולי 2008.

לכללים אלה עלולה להיות השפעה לרעה על הכנסות הבנק מעמלות, ואולם להערכת הבנק השפעה זו אינה מהותית. הבנק נערך ליישום הכללים.

הוראת המפקח על הבנקים בנושא ליווי פיננסי

בחודש ינואר 2008 פירסם המפקח על הבנקים הוראה חדשה מס' 326 בנושא ליווי פיננסי.

עיקר ההוראה הינו כי תאגיד בנקאי יוכל לממן פרוייקט בניה בשיטת הליווי הפיננסי רק בדרך של הנפקת שוברי תשלום בגין כל דירה בפרוייקט, אשר יימסרו על ידי הקבלן לרוכש הדירה, ורוכש הדירה ישלם תשלומים על חשבון הדירה רק באמצעות שוברים אלו.

תחולת ההוראה זו על הסכמי ליווי שייחתמו החל מיום 1 ביוני 2008. הבנק נערך ליישום ההוראה.

חוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות) (תיקון מס' 4), התשס"ח-2008; חוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות) (תיקון מס' 5) התשס"ח-2008

בחודש אפריל התפרסמו החוקים הנ"ל.

עיקרי תיקון מס' 4 הינם אלה: כל תאגיד בנקאי המלווה פרוייקט בניה בשיטת הליווי הפיננסי יעשה כן רק בדרך של הנפקת שוברי תשלום בגין כל דירה בפרוייקט; על תאגיד בנקאי הנותן משכנתא ללקוח לרכישת דירה יד ראשונה לתת הסבר ללקוח על זכויותיו על פי החוק ולוודא שהלקוח קיבל את הבטוחות כנדרש בחוק; נקבע ממונה במשרד השיכון האחראי ליישום החוק; נקבעה אחריות אזרחית הכוללת הטלת עיצומים כספיים ואחריות פלילית על תאגיד בנקאי בכל הנוגע להפרת חובה מהחובות לעיל.

להערכת הבנק, לא תהיה לחוק השפעה מהותית על הבנק.

חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה) (תיקון מס' 20), התשס"ח – 2007

בחודש פברואר 2008 התקבל בכנסת החוק הנ"ל.

בהתאם לחוק הנ"ל, בוטלו למעשה רוב סעיפי החוק המרכיבים את מכלול השיטה להגנה על ההון ומיסוי רווח ריאלי בלבד, ונתרו תחולתם של סעיפים מסוימים, לצורכי הוראות מעבר וכדי למנוע עיוותים בחישוב המס.

ביטול חוק התאומים צפוי להביא לעליית שיעור המס האפקטיבי בבנק ולהשפיע לרעה על תוצאות הפעילות בעתיד ואולם מידת ההשפעה תלויה בעיקר בשיעור עליית המדד העתידית שאינה ניתנת לחיזוי מדויק.

בשנת 2007 יישום החוק במתכונתו לפני התיקון הביא להפחתת הוצאות המס ב-4.1 מיליוני ש"ח בדוחות המאוחדים (מזה בבנק – 2.3 מיליוני ש"ח). השפעת התיקון בחוק על דוחות של שנת 2008 (ללא השפעת ההכרה במס שכר כהוצאה לצורך מס רווח) היא תוספת הוצאות מס של 1.4 מיליוני ש"ח בדוחות

המאוחדים (בבנק כ-0.8 מיליוני ש"ח) לכל עליה של 1% באינפלציה.

הצעות חוק מטעם חברי כנסת בנושא תשלום ריבית על יתרות זכות בחשבונות עובר ושב

בחודש יולי 2007 קיימה ועדת הכלכלה של הכנסת דיון הכנה לקריאה ראשונה בשתי הצעות חוק פרטיות, שהוגשו מטעם שני חברי כנסת, לתיקון חוק הבנקאות (שירות ללקוח). על פי הצעות החוק, מוצע כי תאגיד בנקאי ישלם ללקוח ריבית על יתרת זכות בחשבון עו"ש וכי הנגיד יקבע, לאחר התייעצות בוועדה המייעצת ובאישור משרד האוצר, שיעור מיזערי לריבית זו. שתי הצעות החוק אוחדו לאחת, וכעת ממתינים בוועדת הכלכלה לקבל מבנק ישראל הצעה חלופית לגבי אופן יידוע הלקוחות על יתרות זכות הקיימות בחשבוניהם. הבנק אינו יכול בשלב זה להעריך את השלכות התיקון המוצע עליו.

הצעת חוק לתיקון חוק ההוצאה לפועל התשכ"ז – 1967

בוועדת חוקה חוק ומשפט של הכנסת נמצאת הצעה לתיקון החוק הנ"ל לצורך הכנתה לקריאה שנייה ושלישית. על פי התיקון המוצע תימחק מהחוק האפשרות להתנות על זכותו של חייב המפונה מדירתו לקבל דיור חלופי. בנוסף, תיקבענה הנחיות באשר להיקף הפיצוי בגין דיור חלופי אותו יהיה זכאי החייב לקבל. הועדה טרם הכריעה בשאלה האם תחולתו של התיקון לחוק תהיה רק ממועד חקיקתו ואילך, או שהתחולה תהיה רטרואקטיבית גם לגבי הלוואות קיימות. להערכת הבנק, לתיקון המוצע לא תהיה השפעה מהותית על הבנק.

הוראת המפקח על הבנקים בנושא המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי

אשראי

לפירוט לגבי הוראה זו ראה בפרק "שונות" להלן.

הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח)(תיקון – עמלת פירעון מוקדם בעת מימוש נכס), התשס"ח –

2007

באפריל 2008 נדונה הצעת חוק פרטית בקריאה טרומית אשר מציעה לקבוע כי במקרים בהם מממש תאגיד בנקאי נכס של לווה בשל אי פירעון הלוואה, לא ייגבה הבנק עמלת פרעון מוקדם. להערכת הבנק לא תהיה לתיקון המוצע השפעה מהותית על הבנק.

שונות

הביקורת הפנימית

בתאריך 9 במרס 2008 אישרו ועדת הביקורת ודירקטוריון הבנק את מינויו של מר איתן שטיין למבקר הפנימי של הבנק וחברות הבת שלו. מר איתן שטיין הינו רואה חשבון, בוגר האוניברסיטה העברית בחשבונאות וכלכלה ומוסמך במנהל עסקים. עד למועד המינוי כיהן מר שטיין בתפקיד ממלא מקום המבקר הפנימי של הבנק וחברות הבת שלו. פרטים בדבר הביקורת הפנימית ובכלל זה הסטנדרטים המקצועיים, התוכנית השנתית והשיקולים בקביעתה נכללו בדוח השנתי לשנת 2007.

תרומות

מדיניות התרומות של הבנק מבוצעת בהתאם להחלטת ההנהלה ובמסגרת תקציב הבנק. מדיניות זו כוללת קריטריונים לבחירת מוסדות ו/או עמותות. אין לבנק התחייבויות עתידיות למתן תרומות.

אינטרנט וסלולר

החל משנת 2007 מאפשר הבנק ללקוחותיו לבצע פעילות בניירות ערך גם באינטרנט. כמו כן הועלו בשנת 2007 שני בלוגים של בנק ירושלים. בשנת 2007 החל הבנק בשימוש במדיה הסלולארית לאינטראקציה עם לקוחותיו. הודעות SMS נשלחו ללקוחות במהלך קמפיין נ"ע ובמהלך קמפיין הפאסיבה.

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים

האומדנים וההערכות בנושאי המדיניות החשבונאית הקריטית נעשו על פי מיטב ידיעתם ושיקול דעתם של הגורמים המקצועיים בבנק. סקירה של "הנושאים הקריטיים" בבנק שלדעת הנהלת הבנק קיימת בהם מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים מפורטת בדוחות הכספיים השנתיים ולא חל בהם כל שינוי במהלך התקופה נסקרת.

סניפי הבנק

הבנק פועל באמצעות 15 סניפים, הפזורים בכל רחבי הארץ. שניים מסניפיו – בתל אביב ובירושלים – משמשים כסניפים מסחריים המשרתים לקוחות עסקיים ומשקי בית גם יחד. בשאר סניפיו מציע הבנק מגוון רחב של שירותים בנקאיים למשקי בית – בעיקר מתן משכנתאות והלוואות, חסכונות ופיקדונות, הנפקת כרטיסי אשראי וכן פעילויות שונות בשוק ההון. עם הרחבת הפעילות מול משקי בית המבוצעת בסניפי הבנק והפסקת מתן סיוע בשכ"ד, התאים הבנק את מצבת כח האדם המועסק בסניפים לצרכיו החדשים.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים

הנהלת הבנק, בשיתוף עם המנכ"ל והחשבונאי הראשי של הבנק, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי של הבנק הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק הינן יעילות כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו. במהלך התקופה הנסקרת, לא אירע כל שינוי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים

האורגן בבנק האחראי על בקרת העל (כמשמעותה בהוראות ניהול בנקאי תקין מס' 303) הינו דירקטוריון הבנק (ראה להלן רשימת הדירקטורים).

קודם לאישור הדוחות הכספיים על ידי הדירקטוריון, מועברת טיוטת הדוחות הכספיים, טיוטת דוח הדירקטוריון וטיוטת הדוח התקופתי השנתי (בדוחות השנתיים בלבד), לוועדת מאזן. וועדת המאזן מונה את יו"ר הדירקטוריון, 4 דירקטורים – מתוכם 1 דירקטור חיצוני. כמו כן, בישיבה נוכחים מנכ"ל הבנק, היועצת המשפטית, החשבונאי הראשי, המבקר הפנימי וכן נציגים של רואה החשבון המבקר החיצוני. בישיבת הוועדה נדונים בהרחבה הדוחות הכספיים ומתקבלת החלטה על מתן המלצה לדירקטוריון לאישור הדוחות הכספיים.

לאחר קבלת המלצת הוועדה לעיל לאישור הדוחות הכספיים, מועברת טיוטת הדוחות הכספיים, טיוטת דוח הדירקטוריון והדוח התקופתי השנתי, לעיונם של כלל חברי הדירקטוריון. במהלך ישיבת הדירקטוריון, נסקרות התוצאות הכספיות, המצב הכספי ומוצגים נתונים על פעילות הבנק וניתנות תשובות לשאלות הדירקטורים.

בישיבה נוכח גם רואה החשבון המבקר החיצוני של הבנק אשר נותן את חוות דעתו המקצועית ביחס לדוחות הכספיים וכן ביחס לסוגיות חשבונאיות בקשר לדוחות הכספיים. עם סיום הדיון מחליט הדירקטוריון על אישור הדוחות הכספיים.

הוראת המפקח על הבנקים בנושא המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי**אשראי**

ביום 31 בדצמבר 2007 פרסם המפקח על הבנקים חוזר שכולל תיקונים להוראות הדיווח לציבור בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי", ההוראות החדשות נדונו בהרחבה בדוח השנתי לשנת 2007 בפרק "שונות".

הנהלת הבנק החלה להיערך ליישום ההוראות והכינה תוכנית מפורטת עם לוח זמנים ליישום ההוראות החדשות, בין השאר כוללת התוכנית: הקמת צוותי עבודה והיגוי, ניתוח יתרות האשראי של הבנק, קביעת מדיניות, הקצאת תקציב לצורך יישום ההוראה, כתיבת נהלים ועוד.

בשלב זה לא ניתן לכמת את ההשפעה הצפויה של יישום ההוראה לראשונה על ההון העצמי ליום 1 בינואר 2010.

חוזר בעניין "אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דווח כספי - SOX ACT 404"

בחודש דצמבר 2005 הפיץ המפקח על הבנקים לתאגידים הבנקאיים הוראה בנושא יישום סעיף 404 לחוק SARBANES OXLEY לפיו תידרש הנהלת הבנק להצהיר על אחריותה לקיומם ולשמירתם של בקורות פנימיות נאותות ונהלים נאותים בנוגע לדיווח הפיננסי וכן למסור את הערכה לגבי האפקטיביות של בקורות ונהלים אלו. בהוראה נקבעו לוחות זמנים לפיהם יישום סעיף 404 יהיה החל מהדוחות הכספיים לשנת 2008.

הבנק נערך ליישום ההוראה ובחר משרד רואי חשבון חיצוני על מנת שייעץ, יסייע, ידריך וילווה את הבנק והחברות הבנות בהערכות לביצוע הפרויקט.

הבנק השלים את שלב ההיערכות לביצוע הפרויקט ובנוסף סיים את מיפוי מרבית הסיכונים והבקורות בתהליכים השונים. בנוסף, הבנק רכש מערכת מחשב העונה על דרישות הבנק לניהול הפרויקט והנמצאת כיום בעבודה שוטפת בבנק וכן במשרדי היועץ החיצוני. הבנק בחן מחדש את התהליכים בעקבות אימוץ תקן ביקורת AS5 שאומץ על ידי ה-PCAOB.

להערכת הבנק הפרויקט יושלם בלוחות זמנים שנקבעו עד לסוף דצמבר 2008.

אבי בזורה
מנכ"ל הבנק

יונתן עירוני
יו"ר הדירקטוריון

27 במאי 2008

נתונים עיקריים מתוך הדוחות הכספיים המאוחדים לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2008 (לא מבוקרים)

נספח לדוח הדירקטוריון

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		שיעור השינוי ב-%
2007	2008	

באחוזים	
10.1%	13.9%
10.1%	13.9%

סכומים מדווחים מיליוני ש"ח		
42.4	49.1	16%
(1.5)	(0.8)	-47%
40.9	48.3	18%
20.8	20.9	0%
(42.7)	(41.9)	-2%
19.0	27.3	44%
(7.7)	(10.6)	38%
11.3	16.7	48%

א. רווח ורווחיות

1. תשואת הרווח הנקי להון הממוצע ⁽¹⁾
2. רווח מאוחד מפעולות רגילות לאחר מיסים ביחס להון הממוצע ⁽¹⁾
3. רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
4. הפרשה לחובות מסופקים
5. רווח מפעילות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים
6. הכנסות תפעוליות ואחרות
7. הוצאות תפעוליות ואחרות
8. רווח מפעולות רגילות לפני מיסים בסכומים מדווחים
9. הפרשה למיסים
10. רווח נקי

31.12.07	31.03.08
באחוזים	
0.17%	0.04%
1.8%	1.8%
11.3%	11.2%

ב. יחסים פיננסיים עיקריים

- הפרשה לחובות מסופקים בגין יתרת אשראי
לציבור (כולל סיכון אשראי חוץ מאזני משוקלל) בסוף השנה:
11. הפרשה לתקופה ⁽¹⁾
 12. הפרשה מצטברת
 13. יחס הון לרכיבי סיכון

יתרות ליום		שיעור השינוי ב-%
31.12.07	31.03.08	
מיליוני ש"ח		
8,978.4	8,985.9	0%
369.5	342.9	-7%
1,350.4	1,243.1	-8%
7,188.5	7,318.3	2%
6,960.3	6,851.7	-2%
1,261.7	1,255.4	0%
502.4	518.4	3%
759.8	783.6	3%

ג. מאזן - סעיפים עיקריים

14. סך כל המאזן
15. מזומנים ופיקדונות בבנקים
16. ניירות ערך
17. אשראי לציבור
18. פיקדונות הציבור
19. תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
20. הון עצמי
21. הון לצורך יחס הון לרכיבי סיכון

ד. סעיפים חוץ-מאזניים

22. יתרת הלוואות מפיקדונות לפי מידת הגבייה
23. יתרת ערבויות

(1) במונחים שנתיים אפקטיביים.

הצהרה (certification)

אני, אבי בזורה, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק ירושלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2008 (להלן: - "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי של הבנק ותזרימי המזומנים לימים ולתקופות המדווחים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לצורך גילוי הנדרש בדוח של הבנק. וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ג. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת והמאזן של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אבי בזורה
מנהל כללי

27 במאי 2008

הצהרה (certification)

אני, נחמן ניצן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק ירושלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2008 (להלן: - "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי של הבנק ותזרימי המזומנים לימים ולתקופות המדווחים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לצורך גילוי הנדרש בדוח של הבנק. וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ג. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת והמאזן של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

נחמן ניצן
סמנכ"ל
וחשבונאי ראשי

27 במאי 2008

סקירת ההנהלה

שיעור הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד ⁽¹⁾

סכומים מדווחים

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום			
31 במרץ 2008			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת
נגזרים	נגזרים	מימון	לתקופה ⁽²⁾
באחוזים	באחוזים	מיליוני ש"ח	
	5.46	56.9	4,252.4
		-	-
5.46		56.9	4,252.4
	(3.99)	(33.3)	3,389.0
		(1.3)	88.6
		(3.3)	332.5
(4.04)		(37.9)	3,810.1
1.42	1.47		
	6.63	57.8	3,571.4
		4.7	257.5
6.69		62.5	3,828.9
	(6.12)	(57.4)	3,836.9
		1.2	(88.6)
		-	-
(6.13)		(56.2)	3,748.3
0.56	0.51		
	(16.73)	(53.3)	1,191.1
		(18.7)	439.6
(16.53)		(72.0)	1,630.7
	22.87	72.3	1,150.2
		6.7	364.7
19.28		79.0	1,514.9
2.75	6.14		
	2.75	61.4	9,014.9
		(14.0)	697.1
1.97		47.4	9,712.0
	(0.88)	(18.4)	8,376.1
		(0.1)	-
		3.4	697.2
(0.67)		(15.1)	9,073.3
1.30	1.87		

מטבע ישראלי לא צמוד

(8) נכסים

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל נכסים

(8) התחייבויות

השפעת נגזרים מגדרים

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

מטבע ישראלי צמוד למדד

(8) נכסים

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל נכסים

(8) התחייבויות

השפעת נגזרים מגדרים

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

⁽³⁾ מטבע חוץ - פעילות מקומית

(8) נכסים

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל נכסים

(8) התחייבויות

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

סך הכל

(8) נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל נכסים

(8) התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון

השפעת נגזרים מגדרים

(9) השפעת נגזרי ALM

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

סקירת ההנהלה

שיעור הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד (המשך) ⁽¹⁾

סכומים מדווחים

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום			
31 במרץ 2008			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת
נגזרים	נגזרים	מימון	לתקופה ⁽²⁾
באחוזים	באחוזים	מיליוני ש"ח	
		2.5	
		0.7	
		13.6	
		49.1	
		(0.8)	
		48.3	
		9,014.9	
		9.1	
		11.3	
		(6.4)	
		9,028.9	
		8,376.1	
		9.0	
		173.6	
		8,558.7	
		470.2	
		57.0	
		(20.3)	
		506.9	

בגין אופציות

בגין מכשירים נגזרים אחרים

עמלות מעסקי מימון והכנסות מימון אחרות ⁽⁴⁾

רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחומ"ס

הפרשה לחובות מסופקים (לרבות כללית ונוספת)

רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחומ"ס

נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון

נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים ⁽⁷⁾נכסים כספיים אחרים ⁽⁸⁾

הפרשה כללית ונוספת לחומ"ס

סך כל הנכסים הכספיים

התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון

התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים ⁽⁷⁾התחייבויות כספיות אחרות ⁽⁸⁾**סך כל ההתחייבויות הכספיות**

סך הכל עודף נכסים כספיים על ההתחייבויות הכספיות

נכסים לא כספיים

התחייבויות לא כספיות

סך הכל האמצעים ההוניים

סקירת ההנהלה

שיעור הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד (המשך) ⁽¹⁾

סכומים מדווחים

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום			
31 במרץ 2007			
שיעור הכנסה (הוצאה) ^{(5) (6)}			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת
נגזרים	נגזרים	מימון	לתקופה ⁽²⁾
באחוזים	באחוזים	מיליוני ש"ח	
	5.72	47.0	3,357.1
		(0.5)	(61.8)
5.77		46.5	3,295.3
	(4.16)	(30.4)	2,970.5
		-	-
(4.16)		(30.4)	2,970.5
1.61	1.56		
	3.68	31.9	3,517.4
		1.5	73.6
3.77		33.4	3,591.0
	(3.06)	(26.5)	3,502.4
		-	-
(3.06)		(26.5)	3,502.4
0.71	0.62		
	0.88	3.0	1,367.6
		(0.7)	172.6
0.60		2.3	1,540.2
	2.44	7.9	1,281.5
		0.6	184.4
2.30		8.5	1,465.9
2.90	3.32		
	4.03	81.9	8,242.1
		0.3	184.4
3.96		82.2	8,426.5
	(2.55)	(49.0)	7,754.4
		0.6	184.4
(2.46)		(48.4)	7,938.8
1.50	1.48		

מטבע ישראלי לא צמוד

נכסים ⁽⁸⁾השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל נכסים

התחייבויות ⁽⁸⁾השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

מטבע ישראלי צמוד למדד

נכסים ⁽⁸⁾השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל נכסים

התחייבויות ⁽⁸⁾השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

מטבע חוץ - פעילות מקומית ⁽³⁾נכסים ⁽⁸⁾השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל נכסים

התחייבויות ⁽⁸⁾השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

סך הכל

נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון ⁽⁸⁾השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל נכסים

התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון ⁽⁸⁾השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

סקירת ההנהלה

שיעור הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד (המשך) ⁽¹⁾

סכומים מדווחים

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2007			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽⁵⁾ ⁽⁶⁾			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת
נגזרים	נגזרים	מימון	לתקופה ⁽²⁾
באחוזים	באחוזים	מיליוני ש"ח	
		0.4	
		1.3	
		6.9	
		42.4	
		(1.5)	
		40.9	
		8,242.1	
		8.8	
		5.0	
		(7.8)	
		8,248.1	
		7,754.4	
		9.2	
		58.4	
		7,822.0	
		426.1	
		56.2	
		(16.5)	
		465.8	

בגין אופציות

בגין מכשירים נגזרים אחרים

עמלות מעסקי מימון והכנסות מימון אחרות ⁽⁴⁾

רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחומ"ס

הפרשה לחובות מסופקים (לרבות כללית ונוספת)

רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחומ"ס

נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון

נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים ⁽⁷⁾נכסים כספיים אחרים ⁽⁸⁾

הפרשה כללית ונוספת לחומ"ס

סך כל הנכסים הכספיים

התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון

התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים ⁽⁷⁾התחייבויות כספיות אחרות ⁽⁸⁾

סך כל ההתחייבויות הכספיות

סך הכל עודף נכסים כספיים על ההתחייבויות הכספיות

נכסים לא כספיים

התחייבויות לא כספיות

סך הכל האמצעים ההוניים

סקירת ההנהלה

שיעור הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד (המשך) ⁽¹⁾

מטבע חוץ - נומינלי ב-\$ ארה"ב

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום			
31 במרץ 2008			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽⁵⁾			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת
נגזרים	נגזרים	מימון	לתקופה ⁽²⁾
באחוזים	באחוזים	מיליוני \$ ארה"ב	
	6.01	4.7	319.6
		0.3	26.8
5.90		5.0	346.4
	(3.09)	(2.3)	301.6
		(0.2)	21.1
(3.14)		(2.5)	322.7
2.76	2.92		

פעילות מקומית ⁽³⁾נכסים ⁽⁸⁾השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל נכסים

התחייבויות ⁽⁸⁾השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום			
31 במרץ 2007			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽⁵⁾			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת
נגזרים	נגזרים	מימון	לתקופה ⁽²⁾
באחוזים	באחוזים	מיליוני \$ ארה"ב	
	6.90	5.4	320.9
		0.2	11.3
6.92		5.6	332.2
	(4.08)	(3.0)	298.4
		(0.2)	12.3
(4.18)		(3.2)	310.7
2.74	2.82		

פעילות מקומית ⁽³⁾נכסים ⁽⁸⁾השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל נכסים

התחייבויות ⁽⁸⁾השפעת נגזרי ALM ⁽⁹⁾

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

הערות:

(1) הנתונים בלוח זה ניתנים לפני ואחרי השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ מאזניות של מכשירים נגזרים).

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למגזר מטבע ישראלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הממוצעת על בסיס נתונים יומיים, ולאחר ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות ספציפיות לחובות מסופקים.

(3) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

(4) לרבות רווחים והפסדים ממכירת השקעות באיגרות חוב ומהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר.

(5) שיעור התשואה על בסיס שנתי.

(6) האחוזים מחושבים על בסיס הנתונים באלפי ש"ח.

(7) יתרות מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים (לא כולל יתרות חוץ מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים).

(8) למעט מכשירים נגזרים.

(9) ALM - נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק (למעט אופציות), שלגביהם ניתן ליחס הכנסה (הוצאה) למגזרי הצמדה.

לכבוד
הדירקטוריון של
בנק ירושלים בע"מ

א.ג.,

הנדון: **סקירת תמצית דוחות כספיים מאוחדים ביניים (בלתי מבוקרים)
לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס, 2008**

לבקשתכם סקרנו את מאזן הביניים המאוחד של בנק ירושלים בע"מ ליום 31 במרס, 2008 ואת דוח הרווח וההפסד המאוחד, הדוח על השינויים בהון העצמי והדוח המאוחד על תזרימי המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. סקירתנו נערכה בהתאם לנהלים שנקבעו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. הנהלים כללו בין השאר: קריאת הדוחות הכספיים הנ"ל, קריאת פרוטוקולים של אסיפות בעלי המניות וישיבות הדירקטוריון וועדותיו ועריכת בירורים עם האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים.

מאחר שהסקירה שנערכה היא מצומצמת בהיקפה ואינה מהווה בדיקה לפי תקני ביקורת מקובלים, אין אנו מחווים דעה על דוחות הביניים הנ"ל.

בביצוע סקירתנו לא בא לידיעתנו דבר המצביע על כך שיש צורך בשינויים מהותיים בדוחות האמורים, כדי שיוכלו להיחשב כדוחות כספיים ביניים הערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

אנו מפנים את תשומת הלב לאי הוודאויות הנובעות מהאמור בבאור ג.א. לדוחות הכספיים ביניים.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל-אביב, 27 במאי 2008

תמצית מאזן מאוחד ליום 31 במרץ 2008

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2007 (מבוקר)	31 במרץ	
	2007 (בלתי מבוקר)	2008 (בלתי מבוקר)
369.5	613.5	342.9
1,350.4	1,215.7	1,243.1
7,188.5	6,433.5	7,318.3
43.8	45.5	44.0
26.2	25.4	37.6
8,978.4	8,333.6	8,985.9

נכסים

מזומנים ופיקדונות בבנקים

ניירות ערך

אשראי לציבור

בניינים וציוד

נכסים אחרים

סך כל הנכסים

6,960.3	6,702.0	6,851.7
170.8	309.4	277.4
9.0	13.3	6.8
1,261.7	777.2	1,255.4
74.2	68.0	76.2
8,476.0	7,869.9	8,467.5
502.4	463.7	518.4
8,978.4	8,333.6	8,985.9

התחייבויות והון

פיקדונות הציבור

פיקדונות מבנקים

פיקדונות הממשלה

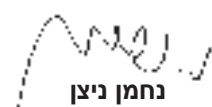
תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים

התחייבויות אחרות

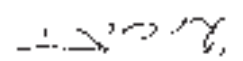
סך כל ההתחייבויות

הון עצמי

סך כל ההתחייבויות וההון

נחמן ניצן
סמנכ"ל
וחשבונאי ראשי

אבי בזורה
מנהל כללי

יונתן עיראני
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:
27 במאי 2008

הביאורים והנספחים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2007 (מבוקר)	לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ	
	2007	2008
	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
182.7	42.4	49.1
12.6	1.5	0.8
170.1	40.9	48.3
87.3	20.6	21.2
(0.2)	(0.1)	(0.5)
1.3	0.3	0.2
88.4	20.8	20.9
103.7	27.3	26.7
24.0	5.7	6.0
39.3	9.7	9.2
167.0	42.7	41.9
91.5	19.0	27.3
30.6	7.7	10.6
60.9	11.3	16.7
0.1	-	-
61.0	11.3	16.7
0.87	0.16	0.24
* -	-	-
0.87	0.16	0.24

רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים

הפרשה לחובות מסופקים

רווח מפעילות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים

הכנסות תפעוליות ואחרות

עמלות תפעוליות

הפסדים מהשקעות במניות, נטו

הכנסות אחרות

סך כל ההכנסות התפעוליות והאחרות

הוצאות תפעוליות ואחרות

משכורות והוצאות נילות

אחזקה ופחת בניינים וציוד

הוצאות אחרות

סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות

רווח מפעולות רגילות לפני מיסים

הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות

רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים

רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מיסים

רווח נקי

רווח נקי למניה (בש"ח)

רווח מפעולות רגילות

רווח מפעולות בלתי רגילות

* נמוך מ- 0.01 ש"ח.

הביאורים והנספחים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

תמצית דוח על השינויים בהון העצמי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2008				
הון וקרנות הון	עודפים ⁽¹⁾	דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן	רווחים בגין גידורי תזרים מזומנים	סה"כ
222.6	278.5	-	1.3	502.4
-	16.7	-	-	16.7
-	(7.2)	7.2	-	-
-	(0.4)	-	-	(0.4)
-	0.2	-	-	0.2
-	-	-	(0.5)	(0.5)
222.6	287.8	7.2	0.8	518.4

יתרה לתחילת התקופה (מבוקר)
רווח נקי בתקופת הדוח
דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים
למכירה לפי שווי הוגן
השפעת המס המתייחס
הפסדים נטו בגין גידורי תזרים מזומנים
בניכוי השפעת המס המתייחס
יתרה לסוף התקופה

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2007			
הון וקרנות הון	עודפים ⁽¹⁾	דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן	סה"כ
222.6	228.9	10.2	461.7
-	11.3	-	11.3
-	-	(10.2)	(10.2)
-	1.4	-	1.4
-	(0.5)	-	(0.5)
222.6	241.1	-	463.7

יתרה לתחילת התקופה (מבוקר)
רווח נקי בתקופת הדוח
דיבידנד ששולם
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים
למכירה לפי שווי הוגן
השפעת המס המתייחס
יתרה לסוף התקופה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2007				
הון וקרנות הון	עודפים ⁽¹⁾	דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן	רווחים בגין גידורי תזרים מזומנים	סה"כ
222.6	228.9	10.2	-	461.7
-	61.0	-	-	61.0
-	(5.9)	-	-	(5.9)
-	2.2	-	-	2.2
-	(8.0)	(10.2)	-	(18.2)
-	0.3	-	-	0.3
-	-	-	1.3	1.3
222.6	278.5	-	1.3	502.4

יתרה לתחילת השנה
רווח נקי לשנה
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים
למכירה לפי שווי הוגן
השפעת המס המתייחס
דיבידנד ששולם
קרן הון מעסקאות עם בעל שליטה, נטו
רווחים נטו בגין גידורי תזרים מזומנים
בניכוי השפעת המס המתייחס
יתרה לסוף השנה

(1) יתרת העודפים כוללת התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו שלילי בסך של 3.9 מיליוני ש"ח.
(31.12.07 - (3.7) מיליוני ש"ח, 31.3.07 - 1.0 מיליוני ש"ח).

הביאורים והנספחים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

תמצית דוח מאוחד על תזרימי המזומנים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2007 (מבוקר)	לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2007 (בלתי מבוקר)	2008 (בלתי מבוקר)
61.0	11.3	16.7
12.6	1.5	0.8
7.8	2.0	1.9
0.8	-	-
29.7	33.3	65.8
111.9	48.1	85.2

תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת:

רווח נקי
התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעולות:
הפרשה לחובות מסופקים
פחת
רווח הון ממימוש בניינים וציוד
התאמות אחרות

מזומנים נטו שנבעו מפעילות שוטפת

תזרימי מזומנים מפעילות בנקאים:

רכישת אגרות חוב מוחזקות לפידיון
תמורה מפידיון אגרות חוב מוחזקות לפידיון
רכישת אגרות חוב זמינות למכירה
תמורה מפידיון ומכירה אגרות חוב זמינות למכירה
ניירות ערך למסחר, נטו
פיקדונות בבנקים, נטו
מתן אשראי לציבור - דיור
גביה מתוך האשראי לציבור - דיור
אשראי לציבור - מסחרי, נטו
רכישת בניינים וציוד
תמורה ממימוש בניינים וציוד
נכסים אחרים, נטו

מזומנים נטו ששימשו לפעילות בנקאים

(185.9)	(185.9)	-
513.4	243.1	-
(1,389.1)	(554.2)	(625.9)
689.5	267.4	677.0
(30.5)	(27.4)	38.6
13.8	12.7	(0.1)
(1,129.0)	(280.8)	(228.6)
921.6	225.1	225.8
(534.6)	(16.4)	(160.9)
(6.7)	(0.9)	(2.1)
0.9	-	-
1.3	(0.2)	(11.2)
(1,135.3)	(317.5)	(87.4)

תמצית דוח מאוחד על תזרימי המזומנים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה	לשלושת החודשים שהסתיימו	
שהסתיימה ביום	ביום 31 במרץ	
31 בדצמבר	2007	2008
2007	2007	2008
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
231.1	(28.0)	(109.1)
(50.6)	88.0	106.6
(6.9)	(2.6)	(2.2)
599.4	101.7	-
(111.2)	(18.4)	(23.8)
(2.4)	(0.4)	4.0
(18.2)	(10.2)	-
641.2	130.1	(24.5)
(382.2)	(139.3)	(26.7)
748.6	748.6	366.4
366.4	609.3	339.7

תזרימי מזומנים מפעילות בהתחייבויות ובהון:

פיקדונות הציבור, נטו
פיקדונות מבנקים, נטו
פיקדונות הממשלה, נטו
הנפקת תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים, נטו
פידיון אגרות חוב, תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
התחייבויות אחרות, נטו
דיבידנד ששולם לבעלי מניות

מזומנים נטו שנבעו מפעילות בהתחייבויות ובהון

עליה (ירידה) במזומנים ופיקדונות בבנקים
יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לתחילת התקופה
יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לסוף התקופה

דוחות תזרימי המזומנים לא כוללים מידע על פעילות לפי מידת הגביה:

58.8	15.7	13.0
3.1	1.8	4.0
315.7	76.0	83.1

מתן אשראי לדיור
מתן הלוואות עומדות ומענקים
גביה מאשראי לדיור

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים המאוחדים ביניים

א - כללי

דוחות כספיים אלה נערכו במתכונת מתומצצת ליום 31 במרץ 2008 (להלן - דוחות כספיים ביניים). יש לעיין בדוחות אלה בהקשר לדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2007 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך ולביאורים אשר נלוו אליהם.

ב - עיקרי המדיניות החשבונאית

1. הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים בעניין פרסום דוח רבעוני. עיקרי המדיניות החשבונאית ושיטות החישוב אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים הביניים זהים לאלה אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים האחרונים.

2. גילוי להשפעות תקן חשבונאות חדש בתקופה שלפני יישומו

א. תקן חשבונאות מספר 29 - אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)

בחודש יולי 2006 המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות פרסם את תקן חשבונאות מספר 29, "אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)" (להלן - "התקן"). התקן קובע כי ישויות הכפופות לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 ומחויבות לדיווח על פי תקנותיו, יערכו את דוחותיהן הכספיים לפי תקני IFRS לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר 2008. האמור אינו חל על תאגידים בנקאיים שדוחותיהם הכספיים ערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

בהתייחס לאופן יישום התקן על ידי תאגידים בנקאיים, המפקח על הבנקים הודיע לתאגידים הבנקאיים כי:

1. בכוונתו לקבוע באופן שוטף הוראות ליישום תקנים ישראליים שמפרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות, המבוססים על תקני IFRS שאינם נוגעים לליבת העסק הבנקאי.
2. במחצית השנייה של שנת 2009 יפרסם החלטתו לגבי מועד היישום של תקני IFRS הנוגעים לליבת העסק הבנקאי. זאת כאשר הוא מביא בחשבון את תוצאות תהליך האימוץ של תקנים אלו בישראל מחד ואת התקדמות תהליך ההתכנסות (convergence) בין תקני IFRS לבין התקנים האמריקאיים מאידך.
3. לפיכך, בהתייחס לליבת העסק הבנקאי, דוחות כספיים של תאגיד בנקאי הערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו ימשיכו להיות ערוכים על בסיס התקנים האמריקאיים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור.

ב. חוזר בנק ישראל - המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

ביום 31 בדצמבר 2007 פורסם חוזר המפקח על הבנקים בנושא: "המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" (להלן - "החזר" או "ההוראה"). חוזר זה מבוסס, בין היתר, על תקני חשבונאות בארה"ב ועל הוראות רגולטוריות מתייחסות של מוסדות הפיקוח על הבנקים ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב. העקרונות המנחים שבבסיס החוזר, מהווים שינוי מהותי ביחס להוראות הנוכחיות בנושא סוג חובות בעייתיים ומדידת הפרשות להפסדי אשראי בגין חובות אלו.

על פי החוזר נדרש התאגיד הבנקאי לקיים הפרשה להפסדי אשראי ברמה מתאימה (appropriate) כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים (estimated) בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף לאמור לעיל, על פי החוזר נדרש לקיים, כחשבון התחייבותי נפרד, הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ מאזניים, כגון התקשרויות למתן אשראי וערבויות. ההפרשה הנדרשת לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי תוערך, אחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" ו"הפרשה קבוצתית". לעניין זה, "הפרשה פרטנית להפסדי אשראי" - תיושם עבור כל חוב שיתרתו החוזית (ללא ניכוי מחיקות חשבונאיות שלא כרוכות בויתור חשבונאי, ריבית שלא הוכרה, הפרשות להפסדי אשראי ובטחונות) הינה 1 מיליון ש"ח או יותר וכן לגבי החובות האחרים שמזוהים על ידי התאגיד הבנקאי לצורך הערכה פרטנית ואשר ההפרשה לירידת ערך בגינם אינה נכללת ב"הפרשה ספציפית להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי".

ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי תוערך בהתבסס על תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהווים בשיעור הריבית האפקטיבי של החוב, או, כאשר החוב הינו מותנה בביטחון או כאשר התאגיד הבנקאי קובע שצפויה תפיסת נכס, על פיה שווי ההוגן של הביטחון ששוועד להבטחת אותו אשראי. "הפרשה ספציפית להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי" - תיושם להבטחת אותו אשראי.

באור 2 - מדיניות חשבונאית (המשך)

"הפרשה ספציפית להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי" - תיושם עבור הפרשות לירידת ערך של קבוצות גדולות של חובות קטנים והומוגניים (כגון: חובות בכרטיסי אשראי, הלוואות לדיור וחובות צרכניים הנפרעים בתשלומים) וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים. ההפרשה הספציפית להפסדי אשראי בגין חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, למעט הלוואות לדיור לגביהם חושבה הפרשה ספציפית מזערית לפי עומק הפיגור, תחושב בהתאם לכללים שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי FAS 5: Accounting for Contingencies (להלן - "FAS 5"), בהתבסס על אומדן עדכני של שיעור הפסדי העבר בגין כל אחת מהקבוצות ההומוגניות של חובות בעלות מאפייני סיכון דומים. ההפרשה הנדרשת בהתייחס למכשירי האשראי החוץ מאזניים תוערך בהתאם לכללים שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי FAS 5.

בנוסף לכך, נקבעו בהוראה הגדרות וסיווגים שונים של סיכון אשראי מאזני וחוזי מאזני, כללי הכרה בהכנסות ריבית מחובות פגומים וכן כללי מחיקה חשבונאית של חובות בעייתיים. בין היתר נקבע בחוזר כי יש למחוק חשבונאית כל חוב המוערך על בסיס פרטי שנחשב שאינו בר גביה (Uncollectible) ובעל ערך נמוך עד כדי כך שהותרתו כנכס אינה מוצדקת או חוב בגינו מנהל התאגיד הבנקאי מאמצי גביה ארוכי טווח. לגבי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי, נקבעו כללי המחיקה בהתבסס על תקופת פיגור שלהם והכל כתלות בהיותם של החובות מובטחים על ידי דירת מגורים, למעט הלוואות לדיור בגין נערכת הפרשה מזערית לפי עומק הפיגור, חובות שמובטחים בביטחון שאינו דירת מגורים, חובות שאינם מובטחים, חובות של לווים בפשיטת רגל וחובות שנוצרו במרמה.

הוראה זו תיושם בדוחות הכספיים של תאגידיים בנקאיים וברות כרטיסי אשראי, החל מהדוחות ליום 1 בינואר 2010 (להלן - "מועד היישום לראשונה") ואילך. ההוראה לא תיושם למפרע בדוחות הכספיים לתקופות קודמות.

בכל הקשור לבנק למשכנתאות, אשר מיישם את שיטת עומק הפיגור לכל תיק האשראי, ההוראה אימצה את חוזר המפקח מיום 1 בינואר 2006 בנושא הפרשות לפי עומק פיגור. בשלב זה, לא ניתן להעריך את ההשלכות של יישום ההוראה לכשתיושם, על התוצאות הכספיות העתידיות של הבנק.

ג. תקן חשבונאות מספר 23 - הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל שליטה בה

החל מיום 1 בינואר 2007 הבנק מיישם את תקן חשבונאות מספר 23 (להלן - "התקן"), הקובע את הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה. התקן חל על עסקאות, בין היתר, של העברת נכסים, נטילת התחייבות, שיפוי או ויתור והלוואות בין חברה לבין בעל השליטה בה ובין חברות תחת אותה שליטה שמבוצעות לאחר 1 בינואר 2007 וכן על הלוואה שניתנה או שהתקבלה מבעל השליטה לפני 1 בינואר 2007.

תקן זה אינו חל על עסקאות צירוף עסקים תחת אותה שליטה. החלטת רשות ניירות ערך, החל מ-1 בינואר 2007 הינה שצורפי עסקים של ישויות הנשלטות על ידי אותו בעל שליטה, תסופלנה בשיטה הדומה לשיטת איחוד העניין "AS POOLING" ולא לפי שיטת השווי ההוגן. במקרה של פעולות בעלות אופי של השקעת בעלים עשוי התקן לחול גם על עסקאות עם בעלי מניות שאינם בעלי שליטה מכוח היותם בעלי מניות.

המפקח על הבנקים שוקל להחיל את תקן 23 על תאגידיים בנקאיים החל מיום 1 בינואר, 2008 בהתאמות שיידרשו. לתאריך הדיווח טרם נקבעו הוראות בקשר לאופן יישום התקן.

ג - תביעות**1. כללי**

במהלך העסקים השוטף הוגשו תביעות משפטיות שונות נגד הבנק. לדעת הנהלת הבנק, בהתבסס על חוות דעת יועציה המשפטיים באשר לסיכויי התביעות, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, נכללו הפרשות נאותות בדוחות הכספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, בגין הפסדים צפויים הנובעים מתביעות תלויות כנגד הבנק.

סך החשיפה בשל תביעות שהוגשו נגד הבנק שאפשרות התממשותן, כולן או חלקן, הינה אפשרית מסתכמת בכ-5 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים המאוחדים ביניים (המשך)

2. כנגד הבנק תלויות ועומדות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות כפי שמפורט לקמן.

להלן פירוט תביעות אלה:

א. בחודש יולי 1997 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב תביעה נגד הבנק ונגד ארבעה בנקים אחרים למשכנתאות בסכום כולל של מעל מיליארד ש"ח, וכן הוגשה בקשה להכיר בתביעה זו כתובענה ייצוגית. בתביעה ובבקשה נטען, בין היתר, כי הבנקים הנ"ל גבו מהלווים עמלות ביטוח חיים וביטוח נכסים שלא כדין, וכי הלווים זכאים להשבת סכומי עמלות אלה. התביעה והבקשה לא כללו את אופן חישוב הסכום האמור, ולא פורט בהן איזה חלק ממנו מיוחס לבנק.

בחודש נובמבר 1997 החליט בית המשפט המחוזי, לדחות את התביעה במתכונת של תובענה ייצוגית על פי חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 וחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988. עם זאת, פסק בית המשפט כי ניתן לדון בתובענה זו כעתירה לסעד הצהרתי בלבד ולא כספי במסגרת תקנה 29 לתקנות סדר הדין האזרחי. בחודש דצמבר 1997 הגיש הבנק לבית המשפט העליון בקשת רשות לערער על ההחלטה הנ"ל וכן בקשה לעיכוב ההליכים עד לקבלת פסיקתו בענין זה. בקשת עיכוב ביצוע ההליכים נענתה על ידי בית המשפט העליון, וזאת עד להחלטה בענין הבקשה לערעור. בפברואר 2008 הועברה תביעה זו לגישור בפני כב' המשנה לנשיא (בדימוס) תיאודור אור.

לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת יועציה המשפטיים, לא ניתן בשלב זה להעריך האם התביעה תוכר כתביעה ייצוגית, וכן את סיכויי התביעה.

אם תתקבל התביעה יביא הדבר להקטנה משמעותית בהכנסות הבנק.

ההכנסות משירותים בנקאיים הניתנים ללווים בקשר עם ביטוחי חיים וביטוחי דירות כאמור לעיל, לפני ניכויי עלויות, הסתכמו כדלהלן:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2007	לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ	
	2007	2008
במיליוני שקלים חדשים		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	

מביטוח חיים		
לפני השפעת מס	3.2	13.0
לאחר השפעת מס	2.0	8.0

מביטוח דירות		
לפני השפעת מס	1.9	7.5
לאחר השפעת מס	1.4	5.3

ב. ביום 16 בפברואר 2003, הוגשה תביעה בבית המשפט המחוזי בתל-אביב נגד הבנק ושני בנקים למשכנתאות נוספים. כן הוגשה בקשה מטעם התובעים להכיר בתביעה זו כתובענה ייצוגית. סכום התובענה הייצוגית כנגד שלושת הבנקים מוערך על ידי התובעים בכ-15 מיליון ש"ח. בתביעה זו נטען כי הבנקים גבו פרמיות עבור ביטוח חיים וביטוח נכסים שלא כדין בגין מרכיב המענק המותנה ו/או ההלוואה העומדת שקיבלו התובעים מהמדינה, מתוקף זכאותם. יובהר כי התביעה כנגד הבנק הינה בגין ביטוח חיים בלבד בעוד שכנגד שאר הבנקים הועלו טענות גם בענין עריכת ביטוחי רכוש.

ביום 7 בנובמבר 2004 דחה בית המשפט על הסף את אישור הבקשה לתביעה ייצוגית. עם זאת, בית המשפט התיר לחלק מהתובעים (תובעים מס' 1 ו-2) להגיש מחדש את התובענה בהסתמך על חוק הבנקאות ובכפוף לתשלום מלוא האגרה. ביום 8 בפברואר 2005, הגישו התובעים ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי, וביום 27 ביוני 2007 התקיים דיון בשאלת תחולת חוק התובענות הייצוגיות החדש. נכון למועד הדוחות הכספיים, ולאור הערעור, לא הוגשה תביעה חדשה של התובעים מס' 1 ו-2.

להערכת הנהלת הבנק, ובהסתמך על חוות דעת יועציה המשפטיים, סיכויי הערעור והתביעה הינם בגדר "אפשרי".

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים המאוחדים ביניים (המשך)

ג. כחלק ממערך הבטחונות שבידי הבנק להבטחת פרעון ההלוואות, קיים הסכם עם חברות ביטוח לביטוח חיי לווים בגין הלוואות שקיבלו מהבנק.

בחודש נובמבר 1997 הובא לידיעת הבנק כי חברת הביטוח המבטחת את הלווים בביטוח חיים קיבלה מהממונה על שוק ההון הביטוח והחסכון במשרד האוצר מכתב, המורה להפסיק, ב- 1 בינואר 1998, העברת תשלומים הקשורים לביטוח חיים לבנק. כפי שפורסם בכלי התקשורת נשלחו מכתבים דומים גם לחברות ביטוח המבטחות לווים של בנקים אחרים למשכנתאות.

לגבי הלוואות אשר ניתנו עד ליום 31.12.05, הנהלת הבנק ממשיכה לפעול לפי ההסכם שנחתם כחוק עם המבטח. לגבי הלוואות אשר ניתנו ותינתנה החל מיום 1.1.06, פועל הבנק בהתאם להנחיות החדשות שפורסמו בעניין זה בפברואר 2005 על ידי המפקח על הבנקים והמפקח על הביטוח.

ד - אירועים בתקופה הנסקרת

חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה) (תיקון מס' 20), התשס"ח - 2007

בחודש פברואר 2008 התקבל בכנסת החוק הנ"ל.

בהתאם לחוק הנ"ל, בוטלו למעשה רוב סעיפי החוק המרכיבים את מכלול השיטה להגנה על ההון ומיסוי רווח ריאלי בלבד, ונותנו תחולתם של סעיפים מסוימים, לצורכי הוראות מעבר וכדי למנוע עיוותים בחישוב המס.

ביטול חוק התיאומים צפוי להביא לעליית שיעור המס האפקטיבי בבנק ולהשפיע לרעה על תוצאות הפעילות בעתיד ואולם מידת ההשפעה תלויה בעיקר בשיעור עליית המדד העתידית שאינה ניתנת לחיזוי מדויק.

בשנת 2007 יישום החוק במתכונתו לפני התיקון הביא להפחתת הוצאות המס ב-4.1 מיליוני ש"ח בדוחות המאוחדים (מזה בבנק - 2.3 מיליוני ש"ח). השפעת התיקון בחוק על דוחות של שנת 2008 (ללא השפעת ההכרה במס שכר כהוצאה לצורך מס רווח) היא תוספת הוצאות מס של 1.4 מיליוני ש"ח בדוחות המאוחדים (בבנק כ-0.8 מיליוני ש"ח) לכל עלייה של 1% באינפלציה.

ה - אירועים לאחר תאריך המאזן

לאחר תאריך המאזן הוחלט על חלוקת דיבידנד בסך 7.2 מיליוני ש"ח אשר חולק ביום 11 במאי 2008.

נספח א' - רווח מאוחד מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים**סכומים מדווחים במיליוני ש"ח**

לשלושת החודשים	
שהסתיימו ביום 31 במרץ	
2007	2008
(בלתי מבוקר)	

69.3	67.7
-	0.1
(0.3)	(18.0)
12.9	11.7
-	(0.1)
81.9	61.4

בגין נכסים

מאשראי לציבור
מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים
מפיקדונות בבנקים
מאגרות חוב
מנכסים אחרים

(41.4)	1.4
(1.1)	1.2
(0.1)	(0.1)
(6.4)	(20.9)
(49.0)	(18.4)

בגין התחייבויות

על פיקדונות הציבור
על פיקדונות מבנקים
על פיקדונות הממשלה
על תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים

0.9	(10.6)
1.7	3.1
2.6	(7.5)

בגין מכשירים פיננסיים נגזרים

הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים ALM ⁽¹⁾
הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים

0.9	1.2
0.6	2.9
0.2	3.9
5.2	5.6
6.9	13.6
42.4	49.1

אחרות

עמלות מעסקי מימון
רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות
לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר, נטו
רווחים (הפסדים) ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה, נטו
הכנסות מימון אחרות *

סה"כ רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים

(1.7)	(13.6)
-------	--------

מזה: הפרשי שער, נטו

0.9	1.5
-----	-----

* מזה: הכנסות בגין ריבית שנגבתה מחובות בעייתיים

(1) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

נספח ב' - הפרשה לחובות מסופקים - מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2008

סה"כ		הפרשה נוספת ⁽³⁾	הפרשה ספציפית		
			קבלנים ואחרים ⁽²⁾	הלוואות לדיור ⁽¹⁾	
				אחרת ⁽²⁾	לפי עומק פיגור
(בלתי מבוקר)					
139.6	7.8	48.6	6.9	76.3	
7.7	0.3	1.0	0.1	6.3	
(6.9)	(0.3)	(0.4)	(0.1)	(6.1)	
0.8	-	0.6	-	0.2	
(0.9)	-	-	-	(0.9)	
139.5	7.8	49.2	6.9	75.6	
2.0	1.5	0.5	-	-	

יתרת ההפרשה לתחילת התקופה
הפרשה במהלך התקופה
הקטנת הפרשה
סכום שנזקף לדו"ח רווח והפסד
מחיקות
יתרת ההפרשה לסוף התקופה
מזה - יתרת הפרשה שלא נוכתה
מסעיף אשראי לציבור

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2007

הפרשה ספציפית				
סה"כ	הפרשה נוספת ⁽³⁾	קבלנים ואחרים ⁽²⁾	הלוואות לדיור ⁽¹⁾	
			אחרת ⁽²⁾	לפי עומק פיגור
(בלתי מבוקר)				
136.1	9.1	44.6	5.6	76.8
9.5	0.3	1.2	0.6	7.4
(8.0)	(0.7)	(0.3)	-	(7.0)
1.5	(0.4)	0.9	0.6	0.4
(0.8)	-	-	-	(0.8)
136.8	8.7	45.5	6.2	76.4
1.7	1.2	0.5	-	-

יתרת ההפרשה לתחילת התקופה
הפרשה במהלך התקופה
הקטנת הפרשה
סכום שנזקף לדו"ח רווח והפסד
מחיקות
יתרת ההפרשה לסוף התקופה
מזה - יתרת הפרשה שלא נוכתה
מסעיף אשראי לציבור

(1) לא כולל הפרשה לריבית בגין החוב שבפיגור.

(2) לא כולל הפרשה בגין ריבית על חובות מסופקים לאחר שהחובות נקבעו כמסופקים.

(3) כולל הפרשה כללית לחובות מסופקים.

נספח ב' - הפרשה לחובות מסופקים - מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ה - פרטים על אופן חישוב ההפרשה הספציפית בהלוואות לדיור

31 במרץ 2008					
יתרת הפרשה ספציפית					
אשראי	יתרת חוב בעייתית ⁽²⁾	סכום הפיגור ⁽³⁾	לפי עומק הפיגור ⁽⁴⁾	אחרת	סה"כ
מיליוני ש"ח					
3,921.6	161.8	84.3	75.6	-	75.6
1,014.6	42.0	8.8	-	6.8	6.8
87.1	0.1	-	-	0.1	0.1
5,023.3	203.9	93.1	75.6	6.9	82.5

הלוואות לדיור שחובה לחשב בגין את
ההפרשה לפי עומק הפיגור

הלוואות "גדולות"⁽¹⁾

הלוואות אחרות

סה"כ

31 במרץ 2007					
יתרת הפרשה ספציפית					
אשראי	יתרת חוב בעייתית ⁽²⁾	סכום הפיגור ⁽³⁾	לפי עומק הפיגור ⁽⁴⁾	אחרת	סה"כ
מיליוני ש"ח					
3,874.6	159.5	84.2	76.4	-	76.4
798.0	45.5	7.6	-	6.1	6.1
137.5	0.1	0.1	-	0.1	0.1
4,810.1	205.1	91.9	76.4	6.2	82.6

הלוואות לדיור שחובה לחשב בגין את
ההפרשה לפי עומק הפיגור

הלוואות "גדולות"⁽¹⁾

הלוואות אחרות

סה"כ

(1) הלוואות לדיור שיתרת כל אחת מהן בניטרול ריבית פיגורים עולה על 0.8 מיליוני ש"ח (ב-31 במרץ 2007 - דומה).

(2) לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים, וללא ניכוי הפרשה כללית ונוספת.

(3) כולל ריבית פיגורים.

(4) כולל יתרת הפרשה ספציפית מעבר למתחייב לפי עומק הפיגור בסך 5.9 מיליוני ש"ח (ב-31 במרץ 2007 - 5.3 מיליוני ש"ח).

נספח ג' - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

סך הכל	פריטים שאינם כספיים	31 במרץ 2008		במטבע ישראלי	
		במטבע חוץ ⁽¹⁾		צמוד למדד	לא צמוד
		אחר	דולר של ארה"ב (בלתי מבוקר)		

342.9	-	25.9	231.9	3.2	81.9	נכסים
1,243.1	2.3	-	26.6	335.8	878.4	מזומנים ופיקדונות בבנקים
7,318.3	-	186.6	687.0	3,247.3	3,197.4	ניירות ערך
44.0	44.0	-	-	-	-	אשראי לצבור
37.6	12.9	1.3	4.2	5.6	13.6	בניינים וציוד
8,985.9	59.2	213.8	949.7	3,591.9	4,171.3	נכסים אחרים
						סך כל הנכסים

6,851.7	-	208.4	825.0	2,596.5	3,221.8	התחייבויות
277.4	-	-	44.8	82.6	150.0	פיקדונות הציבור
6.8	-	-	-	3.3	3.5	פיקדונות מבנקים
1,255.4	-	-	6.4	1,135.0	114.0	פיקדונות הממשלה
76.2	20.7	6.6	2.7	-	46.2	תעודות התחייבות וכתבי התחייבויות נדחים
8,467.5	20.7	215.0	878.9	3,817.4	3,535.5	התחייבויות אחרות
518.4	38.5	(1.2)	70.8	(225.5)	635.8	סך כל ההתחייבויות
						הפרש

-	-	-	-	89.8	(89.8)	מכשירים נגזרים מגדרים
						מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	8.9	21.6	200.4	(230.9)	מכשירים נגזרים שאינם מגדרים
-	-	-	(41.6)	-	41.6	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
518.4	38.5	7.7	50.8	64.7	356.7	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
						סך הכל כללי
-	-	-	(45.7)	-	45.7	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

נספח ג' - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

נכסים מדווחים במיליוני ש"ח

סך הכל	פריטים שאינם כספיים	31 במרץ 2007			
		במטבע חוץ ⁽¹⁾		במטבע ישראלי	
		אחר	דולר של ארה"ב (בלתי מבוקר)	צמוד למדד	לא צמוד

613.5	-	26.8	408.5	4.2	174.0	נכסים
1,215.7	0.1	-	17.0	229.3	969.3	מזומנים ופיקדונות בבנקים
6,433.5	-	101.6	830.1	3,311.0	2,190.8	ניירות ערך
45.5	45.5	-	-	-	-	אשראי לצבור
25.4	9.9	0.2	2.7	0.8	11.8	בנינים וציוד
8,333.6	55.5	128.6	1,258.3	3,545.3	3,345.9	נכסים אחרים
						סך כל הנכסים

6,702.0	-	213.0	950.3	2,605.8	2,932.9	התחייבויות
309.4	-	-	117.4	87.3	104.7	פיקדונות הציבור
13.3	-	-	-	10.2	3.1	פיקדונות מבנקים
777.2	-	-	7.1	756.8	13.3	פיקדונות הממשלה
68.0	16.8	0.1	1.5	-	49.6	תעודות פיקדון וכתבי התחייבויות נדחים
7,869.9	16.8	213.1	1,076.3	3,460.1	3,103.6	התחייבויות אחרות
						סך כל ההתחייבויות
463.7	38.7	(84.5)	182.0	85.2	242.3	הפרש

-	-	-	-	-	-	מכשירים נגזרים מגדרים
						מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	90.3	(111.1)	68.3	(47.5)	מכשירים נגזרים שאינם מגדרים
-	-	-	(58.9)	-	58.9	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
463.7	38.7	5.8	12.0	153.5	253.7	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
						סך הכל כללי
-	-	-	(75.1)	-	75.1	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

נספח ג' - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2007				
פריטים שאינם כספיים		במטבע חוץ ⁽¹⁾		במטבע ישראלי
		דולר של ארה"ב	צמוד למדד	לא צמוד
סך הכל	אחר			
(מבוקר)				

נכסים

369.5	-	27.2	215.9	3.1	123.3
1,350.4	0.1	-	28.8	181.7	1,139.8
7,188.5	-	181.6	741.8	3,317.3	2,947.8
43.8	43.8	-	-	-	-
26.2	7.9	0.1	2.5	5.6	10.1
<u>8,978.4</u>	<u>51.8</u>	<u>208.9</u>	<u>989.0</u>	<u>3,507.7</u>	<u>4,221.0</u>

מזומנים ופיקדונות בבנקים

ניירות ערך

אשראי לצבור

בניינים וציוד

נכסים אחרים

סך כל הנכסים

התחייבויות

6,960.3	-	207.7	915.0	2,616.3	3,221.3
170.8	-	-	57.5	83.3	30.0
9.0	-	-	-	4.6	4.4
1,261.7	-	-	6.9	1,141.6	113.2
74.2	19.5	1.2	2.6	-	50.9
<u>8,476.0</u>	<u>19.5</u>	<u>208.9</u>	<u>982.0</u>	<u>3,845.8</u>	<u>3,419.8</u>
<u>502.4</u>	<u>32.3</u>	<u>-</u>	<u>7.0</u>	<u>(338.1)</u>	<u>801.2</u>

פיקדונות הציבור

פיקדונות מבנקים

פיקדונות הממשלה

תעודות פיקדון וכתבי התחייבויות נדחים

התחייבויות אחרות

סך כל ההתחייבויות

הפרש

מכשירים נגזרים מגדרים

-	-	-	-	88.4	(88.4)
---	---	---	---	------	--------

מכשירים נגזרים (למעט אופציות)

מכשירים נגזרים שאינם מגדרים

-	-	5.3	100.1	198.1	(303.5)
-	-	-	(43.7)	-	43.7
<u>502.4</u>	<u>32.3</u>	<u>5.3</u>	<u>63.4</u>	<u>(51.6)</u>	<u>453.0</u>

מכשירים נגזרים (למעט אופציות)

אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)

סך הכל כללי

-	-	-	(52.1)	-	52.1
---	---	---	--------	---	------

אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

נספח ד' - מגזרי פעילות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2008					
סה"כ	ניהול פיננסי	עסקי (בלתי מבוקר)	בנקאות פרטית	משקי בית	
					רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
49.1	9.0	12.0	7.0	21.1	מחיצוניים
-	(1.0)	(0.5)	0.1	1.4	בינגזרי
					הכנסות (הוצאות) תפעוליות ואחרות:
20.9	(0.5)	3.9	1.1	16.4	מחיצוניים
70.0	7.5	15.4	8.2	38.9	סך הכנסות
(0.8)	-	(0.2)	-	(0.6)	הפרשה לחובות מסופקים
16.7	4.0	3.6	2.8	6.3	רווח נקי

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2007					
סה"כ	ניהול פיננסי	עסקי (בלתי מבוקר)	בנקאות פרטית	משקי בית	
					רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
42.4	5.4	8.7	7.1	21.2	מחיצוניים
-	(1.0)	(0.6)	0.4	1.2	בין מגזרי
					הכנסות תפעוליות ואחרות:
20.8	(0.1)	3.5	1.2	16.2	מחיצוניים
63.2	4.3	11.6	8.7	38.6	סך הכנסות
(1.5)	-	(0.4)	0.1	(1.2)	הפרשה לחובות מסופקים
11.3	2.1	1.7	3.0	4.5	רווח נקי

נספח ד' - מגזרי פעילות (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2007						
סכומים שלא						
סה"כ	הוקצו והתאמות	ניהול פיננסי	עסקי	בנקאות פרטית	משקי בית	
(מבוקר)						
					רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:	
182.7	-	26.2	41.6	30.0	84.9	מחיצוניים
-	-	(4.6)	(2.8)	1.5	5.9	בין מגזרי
						הכנסות תפעוליות אחרות:
88.4	0.1	(0.9)	14.9	5.3	69.0	מחיצוניים
271.1	0.1	20.7	53.7	36.8	159.8	סך הכנסות
(12.6)	-	-	(8.4)	-	(4.2)	הפרשה לחובות מסופקים
60.9	(0.3)	12.0	7.4	14.8	27.0	רווח נקי מפעולות רגילות
0.1	0.1	-	-	-	-	רווח נקי מפעולות בלתי רגילות
61.0	(0.2)	12.0	7.4	14.8	27.0	רווח נקי (הפסד)

סניפי הבנק וחברות בנות

ההנהלה המרכזית

רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022

האגף העסקי

מונבאז 1, בית ארלדן, ירושלים 95150

סניף בנקאות פרטית

רח' קרן היסוד 39, ירושלים 91079

סניף ירושלים

רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022

סניף גאולה

רח' יעקב מאיר 10, ירושלים 95513

סניף תל אביב

רח' אחד העם 9 (מגדל שלום), ת"א 65251

סניף באר שבע

רח' הדסה 90, באר שבע 84221

סניף חיפה

רח' פל-ים 9 (בית צים), חיפה 33095

סניף בני ברק

רח' חזון איש 2, בני ברק 51512

סניף אשקלון

רח' הרצל 5, אשקלון 78601

סניף אשדוד

רח' שבי ציון 118, אשדוד 77273

סניף ראשון לציון

רח' הרצל 63, ראשל"צ 75267

סניף חולון

רח' סוקולוב 28, חולון 58256

סניף פתח תקוה

רח' ההגנה 10, פ"ת 49591

סניף נתניה

רח' הרצל 45, נתניה 42401

סניף קיריון

דרך עכו 192, קרית ביאליק 27000

סניף נצרת

מרכז אל ריאד 6092/50, נצרת 16000

□ □ □

החברה לנאמנות של בנק ירושלים בע"מ

רח' קרן היסוד 39, ירושלים 91079

ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ

רח' אחד העם 9 (מגדל שלום), ת"א 65251

ירושלים חיתום והנפקות בע"מ

רח' אחד העם 9 (מגדל שלום), ת"א 65251

ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ

רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022

כתובתינו באינטרנט: www.bankjerusalem.co.il